

ΕΣΠΕΡΟΣ

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

Δραχ. 2.50

ΣΥΡΑ

A.P. VALVIS

14 JUN 23

“ΕΣΠΕΡΟΣ,,

ΜΗΝΙΑΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΙΔΡΥΤΕΣ:

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΡΟΥΝΑΣ ΒΕΛ. ΦΡΕΡΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ:

Θ. ΒΑΛΤΑΣ — ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΡΟΥΝΑΣ — Θ. Ν. ΤΣΑΒΕΑΣ — ΒΕΛ. ΦΡΕΡΗΣ

ΣΥΝΤΡΟΜΕΣ

Ἑσωτερικὸς

Γιὰ ἕξη μῆνες Δραχ. 15
Γιὰ ἓνα χρόνο » 30

Ἐξωτερικὸς

Γιὰ ἓνα χρόνο Φράγκα 20
Ἄγγλια σελίνια 10 — Ἀμερικὴ δολ. 2

Ἐπιταγές, γράμματα καὶ κάθε τι ποὺ ἐνδιαφέρει τὸν «Ἐσπερο»:

ΘΟΔΩΡΟ ΒΑΛΤΑ: Ρ. Ρ. Σύρα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ: Συνθέσεις—Τρόποι—Φράσεις.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ: Κυπαρίσσι.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΔΟΞΑΣ: Κόρος.

ΑΝΑΣΤ. ΜΙΛ. ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ: Θύελλες—Σὲ λίγες μαργαρίτες πούκοψα στὴ βάση τοῦ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΓΙΑΔΟΥΡΗΣ: Τὸν νυμφώνα σου βλέπω.—Τὰ μελλούμενα. [Παρθενῶνα.

ΚΩΣΤΗΣ ΜΠΑΣΤΟΥΝΟΠΟΥΛΟΣ: Τὸ μπουρίνι τοῦ θανάτου.

ΚΑΤΙΝΑ Γ. ΠΑΠΠΑ: Μπροστὰ στὸ Τέμπλο.

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ: Ζωὴ ἀριστοκρατῶν.

ΣΙΤΣΑ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ: Στροφοῦλες.

ΠΑΝΟΣ ΚΑΡΑΒΙΑΣ: Τ. Ρ.

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΔΡΙΝΟΥ: Ὅλα ρόζ...

Μ. ΒΑΛΣΑΣ: Ἡ ἀντίληψη τῆς ξένης φιλολογίας στὸν ἑλληνικὸ φιλολογικὸ τύπο.

ANDRÉE HAIN'T - Ys: Ἡ ἱστορία τῶν νεκρῶν φύλλων.

Καινούργια Βιβλία.

— ΕΙΚΟΝΕΣ —

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

ΕΣΠΕΡΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΧΡΟΝΟΣ Α'—ΑΡΙΘ. 12

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:
Θ. ΒΑΛΤΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΡΟΥΝΑΣ
Θ. ΤΣΑΒΕΑΣ ΒΕΛ. ΦΡΕΡΗΣ

ΣΥΡΑ—ΜΑΪΣ 1923.

ΣΥΝΘΕΣΕΙΣ - ΤΡΟΠΟΙ - ΦΡΑΣΕΙΣ (*)

ΠΑΙΚΝΙΔΙΑ ΤΩΝ ΝΕΡΩΝ...

Ἦμουν σκυμμένος στὴν παλιὰ λιμνούλα, κ' ἔβλεπα τὰ παικνίδια τῶν νερῶν: δὲν ξέρω ἂν ἦταν τὰ παικνίδια τῶν νερῶν—ἢ ἂν ἦταν τὰ παικνίδια τῆς ψυχῆς μου,—ὅμως δὲν παράλαζαν καθόλου... Ἦταν ἡ ὥρα τοῦ θολοῦ βραδιοῦ, ποὺ ὄλα τὰ παίρν' ἡ σκιά κ' ἡ ἀμφιβολία.

Καὶ τότε, μέσ' τὸ διαρκὲς ἀδιόρατο τρεμουλιασμα, εἶδα νὰ σμίγουν ξαφνικά, σὲ μιὰ στιγμὴν ἀπρόοπτης γαλήνης, ὅλες ἐκεῖνες οἱ ἀκαθόριστες γραμμὲς—καὶ ξαφνικά, νὰ πλάθουν τὴ μορφὴ μου!

Καὶ τρόμαξα...

Ἦπῃρχε τίποτε παράξενο σ' αὐτό;

Καὶ ὅμως...

Γιατί δὲν ἦταν ἀκριβῶς, ἢ σκιά μου, δὲν ἦταν ἡ συνηθισμένη μου μορφὴ, αὐτὴ ποὺ βλέπω καὶ ποὺ ξέρουν ὅλοι: ἦμουν ἐγώ, ὁ ἀληθινὸς ἐγώ! Κανείς δὲν τὸ φαντάζεται, ποὺ ἦμουν ἐγώ!

Κι' ἀγάπησα τὸν ἑαυτό μου, ἔτσι φευγαλέον καὶ ἀπροσδιόριστον, μὲ τὶς χίλιες δυὸ του διακυμάνσεις, μὲ τὶς ἐναλλαγὲς καὶ τὰ γυρίσματα, τὸ ἄμορφο ἐκεῖνο εἶδωλο τῆς ψυχῆς μου, μὲ τὶς αἰώνιες μυστικὲς μεταμορφώσεις...

Δὲν ξέρω τί εἶχε δοκιμάσει ὁ Νάρκισσος, κι' ἂν εἶχαν ἴσως γεννηθῆ παρόμοιοι στοχασμοί, μέσ' στὸ χιμαϊρικὸ τοῦ τὸ κεφάλι... μπορεῖ καὶ κείνος νὰ εἶχε βρῆ τὸν ἑαυτό του, τὴν ὥρα ποὺ σχεδὸν δὲν τὸ περίμενε...

Ἔτσι, στὸ βάθος κάθε πράγματος, ὑπάρχει ὁ ἑαυτός μας—ὁ ἀληθινός, ὁ αἰώνιος ἑαυτός μας: καὶ ἴσως στὴν ἀκρὴ τῆς παρουσίας ζωῆς, στὸ κλείσιμο τοῦ κύκλου ἀκριβῶς, νὰ μᾶς δεχθῆ καὶ πάλι, σὰν καὶ πρῶτα, μέσ' τὴν καθολικὴν του ἀρμονία—ἀφοῦ τὸν—παρωδήσαμε τόσο ἄτεχνα, ἂν καὶ τόσο φυσικά—τόσον καιρό...

ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ

Πέρα μακριά, βλέπαμε ταχτικά, τὸ σπῆτι τῆς Πραγματικότητος.

Μὰ δὲν τολμούσαμε ποτὲ νὰ φθάσουμε ὡς ἐκεῖ...

Κι' ὅμως, μιὰ νύχτα, τὸ εἶπαμε σχεδὸν κ' οἱ δυὸ μαζί:—Δὲν πᾶμε νὰ τὸ βροῦμε; τί θὰ χάσουμε;

Καὶ πῆγαμε.

Περάσαμε ὅλη τὴ βραδιά, γυρνώντας ἀπὸ κάμαρα σὲ κάμαρα.

Σὰν ἔφεξε καλά, σοῦ λέω:—Θὰ φύγω.

Κ' ἐσὺ πάλι μοῦ λές:—Ἐγὼ θὰ μείνω.

Κ' ἔμεινες.

Ἔμεινες ἐκεῖ μέσα διὰ παντός, μέσα στὸ σπῆτι τῆς Πραγματικότητος.

Κ' ἔκτοτε, δὲν ξέρω πιά τί ἀπόγινες.

Ἐκτοτε δὲ σ' ἀπάντησα ποτέ, ποτέ μου πιά. Ποτέ, ποτέ δὲ φάνηκες στὸ δρόμο μου. Σχεδὸν ἔχω ξεχάσει τὴ μορφὴ σου...

Κ' ἴσως ποτὲ πραγματικά νὰ μὴν ὑπῆρξες: ἴσως νὰ μὴν ὑπῆρξες πραγματικά ποτέ,—νὰ σ' εἶχε πλάσει μόνο, μιὰ βραδιά, καὶ σέβαν ἡ δική μου ἢ φαντασία,—πράγματα πολὺ συνηθισμένα σ' ἐμᾶς τοὺς ὑπνοβάτας, καθὼς ξέρεις...

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Μιὰ νύχτα, ἡ Τέχνη πῆρε σχῆμα, κ' ἦρθε καὶ στάθηκε μπροστὰ στὸν Καλλιτέχνη, ποὺ ἦταν σκυμμένος στὰ χειρόγραφέα του, καὶ τοῦ ἀγγίξε στὸν ὄμο' ὁ Καλλιτέχνης—γύρισε τότε καὶ τὴν κύτταξε στὰ μάτια. Κυττάχτηκαν ἔτσι κ' οἱ δυὸ, πολλὴ ὥρα, μέσ' στὰ μάτια,—κ' ἔγινε τότε σιωπηλά, ἀναμεταξύ τους ὁ ἐπόμενος διάλογος:

— Τί θέλεις ἀπὸ μένα;

— Σ' ἀγαπῶ.

— Τί ἐλπίζεις ἀπὸ μένα;

— Τίποτε.—

Κ' ἡ Τέχνη χαμογέλασε,—κ' ἔγινε πάλι Ἰδέα...

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ.

(*) Ἀπὸ τὴ συλλογὴ ποὺ κυκλοφορεῖ σὲ λίγο.

ΚΥΠΑΡΙΣΣΙ

Εἶν' ἡ ζωὴ μου δλάκερη θλιμένο κυπαρίσσι
στὴν ἄδρωση ἐρημιά.
Μὰ πόρα δὲν μπορεῖ καμιά
σκληρὰ νὰ τὸ λυγίσῃ.

Ἄυλο, λιγνό, στοχαστικό. Καὶ ξαίρει ν' ἀντικρύζῃ
χωρὶς νὰ καρτερᾷ,
τῆ μάταιη δολερὴ χαρὰ
ποῦ στ' ἄλλα δέντρα ἀνθίζει.

Περήφανο καὶ ταπεινό. Βαθιά νὰ κρύβῃ ξαίρει
τοῦ πόνου τὴν πηγὴ.
Στὴ ρίζα του ἡ φρυμένη γῆ,
καὶ στὴν κορφή τ' ἀγέρι.

Μές στο γαλάζι ἀδιάκοπα σαλεύει τὸ κεφάλι.
Γιὰ νὰ ξεκουραστῇ
καμιά τριγύρω του πιστὴ
γαληνεμένη ἀγκάλῃ.

Τὸ βράδι φτάνει ἀσβολερό. Κελάδημα καὶ χάδι,
κ' ἡ κάθε αὐγὴ ξαγὰ.
Μὰ ὁ ἥλιος δὲν τοῦ διαπερνᾷ
τὸ πράσινο σκοτάδι.

Κ' ἐνῶ ἀνεβαίνει ὄλο ψηλά, διψᾷ κ' ὄνειροπλέκει
τοῦ ριζικοῦ στροφῆ,
γοργῆ καὶ θεία καταστροφῆ
νάρθη τ' ἀστροπελέκι.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΚΟΡΟΣ

Τὰ ἐλατήρια ἦσαν ἀπλᾶ: Μιὰ περιέργεια,
Καὶ τὸ βιβλίον ποῦ μόλις εἶχαμε διαβάσει,
Κι' ὁ χλιαρὸς κι' ὀκνὸς καιρὸς ὠραῖο κοράσι,
Κι' ἦταν ἀκόμα ἐνὸς κρασιοῦ ἡ πρώτη ἐνέργεια.

Μὰ μόλις δώσαμε τὸ ὑπέργειο ἐκεῖνο φίλημα,
Εἶδαμε τὸ φρικτὸ κενὸ ποῦ ἀφίνει ὁ πῶθος
Ἄπὸ τὴν πρώτη ἐκπλήρωσή του (Μέγας νόθος
Καὶ ἴσῃ εἰδῆ τῆς εὐτυχίας δόλοιο δίλημα).

Κι' ἔτσι, μετὰ ἀπ' τῆς ἡδονῆς τ' ἀξάφνο τρύγημα,
Διὰ μιᾶς ἐστράγγισε ἀπὸ μᾶς βλῆ ἡ ἀγάπη,
Καὶ μόνο ἀπόμεινε κάτι ἄκαρπο σὰν βράπη,
Σὰν ξεχασμένο ἐρωτικὸ κι' ἀνούσιο ἀφήγημα.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΔΟΞΑΣ

ΑΠΟ ΤΙΣ ἹΣΚΙΕΡΕΣ ΩΡΕΣ.

ΘΥΕΛΛΕΣ

Βαργιά τὰ φύλλα—ἐκάρωσαν, κ' οἱ θάλασσες φουσκώνουν.
Μάσει τὰ δίχτυα του ὁ ψαράς, τὰ πρᾶτα του ὁ τσοπάνης·
Θεργιά δοσμένα σὲ τρελλὸ χορὸ, τὰ νέφια ἀπλώνουν—
Πνέμα τοῦ Σάλου, φτάνεις.

Καὶ γροῖκα: κούφιο βρόντημα, σὰ βράχου ποῦ γκρεμίζει...
Σάφνου κυμάτου βογγητὰ καὶ μάνητες ἀνέμου·
Ἵχθια φλογόφτερο' ἡ Ἄστραπὴ καίει καὶ παντοῦ σκορπίζει
Ἄχους φριχτοῦ πολέμου.

Σὰν τρέλλας οὐρλιασμα στριγγό, σὰ μοιρολόι θανάτου,
Σὰν τὸ φλουροχρυσάφισμα τῆς φλογερῆς ἀφάνιας,
Σὰ χείμαρρος π' ἀφροκοπᾷ βαθειὰ σὲ βράχους κάτω,
Κ' ἔρμησ' σὰν κλάψα μάνιας,

Μεγάλος κι' ἀξεπέραστος ὁ τῶ Στοιχιῶν ἀγῶνας.
Ἐέριζῃ πέφτει στὴν κορφή ἡ βελανιδιά τοῦ Δία·
Βυθᾷ τὸ πλοῖο ξυλάριμένο στὸ κῆμα ὁ Ποσειδάνας,
Καὶ κυβερνᾷ ἡ Μανία.

Πελώρια χύτρο' ἀπὸ νερὸ, φωτιά κι' ἀγέρα, βράζει
Μὲ μιὰν ὀρμὴν ἀνείπωτην ἡ Σφαῖρα' ἀπὰ καὶ κάτω·
Ἵ κρυφογέννητος Σεισμός τὴ θεμελιοτραντάζει,—
Τὴν κλεῖ στὴν ἀγκαλιά του.

Κ' ἡ Γῆ πρὸς τὸν Ὀκεανὸ ποῦ συχνოდέρν' ἡ Φλόγα,
Τοῦ μανιασμένου Ρούφουλα καὶ σκλάβια καὶ γεννητῆρα,
Ξεβράζει ἀπὸ τὴν καθεμιὰ τῶ μασταριῶ τῆς ῥόγα
Τῆς Ζωῆς τὰ θλίβα τὰ φύτρα.

Μὰ στὸ γιγάντιο χυλασμὸ π' ἀπλῶν ἡ ὀργή σου γύρα,
Φύση τρανὴ κι' ἀθάνατη, τὰ στήθη μου ἀντιτάζω·
Ἵτσι, τὸ κάθε ἀδύνατο ποῦ κλεῖ τ' ἀνθρώπου ἡ κλήρα
Συντρίβοντας, σοῦ μοιάζω!

11 τοῦ Μάρτη—1923

ΣΕ ΠΙΓΕΣ ΚΙΤΡΙΝΕΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ

ΠΟΥΚΩΝΑ ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΘΕΝΩΝΑ

Λουλούδια ἐσεῖς, θρεμμέν' ἀπ' τᾶγιο χῶμα,
Πῶς μοιάζετε τὴν ἀμοιρῆ ζωὴ μου:
Καὶ σὰς κι' αὐτῆνε λύπης λούζει χρῶμα,
Γιατ' εἶν' ἡ μοναξιά σας καὶ δική μου.

Μὰ ὀλοεύωδο τᾶγέρι ποῦ δηγιέται·
Κεῖνα ποῦ οἱ κάμποι κάτω οὐδ' ὄνειριοῦνται·
Τὸ ἡλιόφωτο, τὸ νέφι ποῦ πλανιέται,
Τὰ Πνέματα τοῦ Χρόνου π' ἀνεμοιοῦνται.

Στῆς σιγαλιᾶς τριγύρα τὸ γιορτάσι,
Μὲ τῶν Θεῶν τῆ λύπη μὲ χορταίνουν.
Τὸ κάθε ποῦ περνᾷει καὶ θὰ περάσῃ

Δὲν βλέπουν, δὲν κατέχουν, δὲν προσμένουν.
Καὶ σεῖς καὶ γώ, περνᾷμε μὲς στὴν Πλάση,
Μὰ βλέποντας σ' αὐτὰ ποῦ δὲν πεθαίνουν.

Ἀθήνα, 26 τοῦ Μάρτη—1920.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ· ΜΙΛΑΝΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟΝ ΝΥΜΦΩΝΑ ΣΟΥ ΒΛΕΠΩ...

Στὴν ἀγαπημένη μου ξαδέερφῃ
Καλλιόπῃ Δεκαρίστου.

Σελίδα ἀπὸ ἡμερολόγιο.

Τότες δὲν ἤμουν ποτισμένος μὲ χιλιάδες πίκρες,
οὔτ' ἔσπερα ζωντανὸ νεκρὸ κορμὶ μέσα στοὺς ἀγκα-
θένιους δρόμους, ἀκόμα τότες οἱ πιὸ χαρούμενες μέρες
δὲν μοῦ εἶχαν καταντήσει καιρὸς βασιάνων καὶ λύ-
πης...

Μεγάλῃ Τρίτῃ ἀπομεσήμερο στὴν ἀκολουθία τοῦ
Νυμφίου, πέρα στὸ Σταυροδρόμι τῆς Πόλης.

Ἵνα μικρὸ παιδάκι μὲ ξανθὰ μαλλιά καὶ γαλανὰ
μάτια κατεβαίνει προσεχτικὰ ἀπὸ τὸ δεξιὸ χορὸ
κρατῶντας ἕνα μεγάλο βιβλίον μὲ σταυροὺς στὰ κα-
πάκια. Φορεῖ μαῦρο ῥάσο μακρὸ ὡς τοὺς ἀστραγά-
λους γιατί εἶνε καλαναρχάκι πλάι στὸ δεξιὸ Δομέ-
στιχο.

Προχωρεῖ σιγὰ-σιγὰ διασχίζοντας τὸ πλῆθος μπρο-
στὰ στὸ θρόνο ὅπου χοροστατεῖ ὁ Δεσπότης κρατῶν-
τας τὴν ἀσημένια του πατερίτσα. Εἶναι ἡ ὥρα ποῦ θὰ
ψαλεῖ τὸ «Τὸν Νυμφῶνα σου βλέπω...».

Ἵλοι οἱ πολυέλαιοι ἀναμένει καὶ μιὰ ἀπόλυτη σι-
γαλιά.

Τὸ κοιτάζω τὸ παιδάκι καὶ εἶμαι ἐγὼ ὁ ἴδιος ποῦ
διαλέχτηκα τιμητικὰ γιὰ νὰ ψάλλω μαζὺ μὲ τὸ Δε-
σπότη.

Ἵνοίγω τὸ βιβλίον καὶ τὸ κρατῶ μπροστὰ του.

Ἵρχίζω δειλὰ καὶ τρέμοντας.

— Τὸν Νυμφῶνα σου βλέπω...

Ἵκολουθεῖ ἡ φωνὴ του ἀργῆ καὶ βαρειά.

— Τὸν Νυμφῶνα σου βλέπω...

Προχωροῦμε κι' ἔρχομαι σ' ἕνα λίγισμα τῆς φω-
νῆς ποῦ μὲ συγκινεῖ τὸ περισσότερο.

— Καὶ ἐνδύμα οὐκ ἔχω ἕνα εἰσελθῶ ἐν αὐτῷ.

Τὸ ψέλω μὲ πολλὴ γλυκα καὶ συλλογιέμαι τὰ
φθαρμένα μου ροῦχα κάτω ἀπὸ τὸ μαῦρο ῥάσο. Ἵ!
τὴν Κυριακὴ θὰ βάλω τὰ καινούρια, ποῦ θὰ μοῦ
τάγοράσει ὁ πατέρας.

— Καὶ ἐνδύμα οὐκ ἔχω ἀκολουθεῖ ὁ Δεσπότης.

Τὸ τροπάρι ἔχει τελειώσει κι' ἕνα μουρμούρισμα
ἐπιδοκιμαστικὸ ἀκούεται ἀπ' ὅλη τὴν ἐκκλησιά.
Κλείνω τὸ βιβλίον, φιλῶ τὸ χέρι τοῦ Δεσπότη καὶ
φεύγω κανονικὰ κάνοντας τρεῖς μετάνοιες μπροστὰ
του.

Τὸ βράδυ περνῶ μὲ πιὸ πολὺ θάρρος ἀπὸ τὸ σπίτι
τῆς Ἐλένης. Ἵχω σχεδὸν τὴν ἴδια περηφάνεια σὰ
νᾶνε Πάσχα καὶ νὰ διαβαίνω φορῶντας τὰ καινούρια
μου τὰ ροῦχα.

Ἵ Ἐλένη ἔρχεται στὸ παράθυρο καὶ μὲ κοιτάζει.
Τὰ μαῦρα τῆς μαλλιά σφιχτοδεμένα στὴν πλοῦσια τῆς
πλεξοῦδα. Ἵνα χαμόγελο λάμπει στὸ πρόσωπό τῆς.

Στέκομαι λίγο νὰ τὴν δῶ καὶ γώ.

Ἵργὰ γυρίζω στὸ σπίτι. Ἵ πατέρας μου εἶνε βυ-
θισμένος σὲ ὀμιλία μὲ τὸ θεῖο μου τὸν ψάλτη τοῦ
Μετοχιοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου.

Μὲ ζηλεύει εὐχριστημένος καὶ μοῦ ξανατάζει τὴν
καινούρια φορεσιὰ γιὰ τὸ Πάσχα. Θὰ τὴν ψονίσω μὲ
τὴ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἀπ' τὸ παζάρι.

Πετῶ ἀπὸ τὴ χαρὰ μου ἐνῶ ἐκεῖνος πῶχει γυρίσει
ὄλες τὶς ἐκκλησιᾶς τοῦ Γαλατᾶ καὶ τοῦ Σταυροδρο-
μιοῦ, καὶ ἀκολουθεῖ νὰ συζητᾷ ποῦ ψάλλθηκε μὲ πιὸ
πολλὴ τέχνη τὸ «Κύριε ἡ ἐν πολλαῖς ἀμαρτίαις».

ΤΑ ΜΕΛΛΟΥΜΕΝΑ

Ἵδῶ ποῦ καθοῦμαστε τώρα οἱ δυὸ μας στὴν πλα-
γιά τοῦ νησιοῦ, παρακολουθῶ σιγὰ σιγὰ τὸ ξάνοιγμά
σου στὸν κόσμον.

Ἵρέχεις ἀπάνω κάτω, πηδᾶς τ' ἀπόγκρεμα βρά-
χια, θέλεις ὄλα νὰ τὰ ἴδεις κι' ὄλα μαζὶ νὰ τὰ ξε-
τάσεις.

Σκέφτεσαι γλήγορα κι' ἀποφασίζεις σὰν τὴν ἀ-
στραπή. Οἱ ἐντύψεις περνοῦν ἀπόμεσά σου ζωηρῆς
καὶ γοργοπτεροῦγες σὰν τὰ*χελιδόνια.

Μοῦ τίς φωνάζεις ἀπὸ μακριὰ καὶ μὲ καλεῖς νάρθῶ
κι' ἐγὼ ν' ἀπολάψω τίς ἡδονές σου. Νὰ ἴδῶ καὶ γώ
ποῦ δειχνοῦν τὰ πιὸ ὠραῖα χρώματα οἱ σπασμένοι βρά-
χοι, σὲ ποῖο μέρος εἶνε λαμπερότερη ἡ ἀμμουδιά κα-
τόπι ἀπὸ τὸ τράβηγμα τοῦ κυμάτου, τὰ τρελλὰ σα-
χανάκια ποῦ πέφτουν σὲ πιὸ παιδιακίστικο κινήγημα
ἀπάνω στὴ γαλάζιαν ἐπιφάνεια.

Ἵταν κουραστεις γυρίζεις πίσω σ' ἐμένα.

Ζητᾶς νὰκούσω τοὺς στίχους ποῦ ἔγραψες τὸ ἴδιο
ἐκεῖνο πρῶτ' ἀντίκτικρα στὴ θάλασσα.

Μοῦ τοὺς διαβάσεις καὶ περιμένεις μὲ καρδιοχτύπι
τὴν ἐντύπωσή μου. Θέλεις νὰ τοὺς ἀρέσω. Τὰ καθά-
ρια σου μάτια μὲ κοιτάζουν μ' ἀγωνία, τὰ πηχτὰ
ξανθὰ σου μαλιὰ ξεφεύγουν ἀπὸ τὴν καλοχτενισμένη
σου χαρίστρα.

Μ' ἀρωτᾶς.

Μὰ πῶς νὰ μὴν τοὺς ἀρέσω ποῦ εἶνε δικοί σου κι'
εἶνε πάντα ὁμορφοί;

Ἵξάφνα πετιέσαι ἀπάνω καὶ τρέχεις κατὰ τὴν
ἄκρια τῆς πλαγιᾶς. Τὶ εἶνε τὸ μακρινὸ βοῦτὸ ποῦ
ἀκούεται;

Ἵνα πελώριο ἐγγλέζικο θωρακωτὸ κατεβαίνει, ὄλο-
ένα καὶ πλησιάζει. Τὸ σταχτί του ἀστραφτερὸ κορμὶ
ξαπλώνεται σὲ μεγάλη ἔκταση.

Νὰ τώρα περνᾷει μπροστὰ μας ἀναμεταξὺ στὸ
κοντινὸ τὸ ἀντικρινὸ νησι καὶ τὸ δικό μας.

Πόσο ἄσχημα ταιριάζει μέσα στὸ πράσινο στενὸ
κανάλι τὸ ἄγριο κορμὶ του. Ἵ φοβερός του ἦσκιος μὲ
τὰ μεγάλα κατάρτια, τ' ἄγρια κανόνια, τοὺς ἔξη κα-

πνοδόχους πλανιέται περαστικός άπάνω στην ήσυχη άντικρινή παραλία βαραινώντας διαδοχικά τὰ πεύκα.

Έ! νάταν βολετό νά μήν περνούσαν ποτέ από δω ούτε πολεμικά ούτε θαπόρια.

Πόσο μάς χαλνούν τὸ μικρὸ μας νησάκι!

Όμως μὴ νομίζεις πὼς μπορούν νά τοῦ πάρουν καί τὴν ὀμορφιά του.

Τὸ μεσονύχτι ἔταν τ' ὀλοστρόγγιλο φεγγάρι ἔχει τὰ πιὸ ἀέρινα του παιχνίδια μὲ τὰ ρέματα τοῦ καναλιού, ἔρχονται πάντα στὶς ἤσυχες ἀκρογιαλιές του οἱ νεράιδες γιὰ τὸ χορὸ τους.

Κάποτε, ὅταν οἱ νύχτες εἶνε πιὸ διάφανες ἀπὸ τὸ κρουστάλι, ὅταν τὸ φῶς τῶν ἀστρων εἶνε τόσο γεμάτο πού λές καί θά ξεχειλίσει ἀργά ἀργά ξεπροβάλλει ἀπὸ τὸ πέλαγος γιὰ νά ξαπλωθεῖ στὸν δλόδροσον ἄμμο καί κάποιος ἀρχαῖος θεός, πού ὄλοι τὸν θάρρουν πεθαμένο.

Έρχεται ὀλομόναχος σ' ἀκρογιαλί οἱ Γλαυκός. Καί δὲν εἶνε γέρος κι' ἀγνώριστος γεμάτος κογγύλια

καί φύκια καθὼς τίς τελευταῖες φορές πού τὸν εἶδαν. Εἶνε ξανθός κι' ὀμορφος ψαρᾶς καθὼς ἦταν νέος.

Αὐτὸν θά καρτερέψω μιά νύχτα καί θά σέ πάρω μαζί νά τὸν δοῦμε.

Άπ' αὐτὸν πού εἶνε καί μάντης θά ζητήσω νά μοῦ πεῖ τὰ χρυσά σου μελλούμενα καί νά μοῦ τὰ ξηγήσει μὲ τὴ μυστηριακιά τοῦ γλώσσα.

Κι' ἐγὼ νά κάτσω λαχταρώντας νά τ' ἀκούσω. Νά ἰδῶ τί θά γίνεις μέσα στὸ ἀχάραχτο μέλλο.

Ποιὲς δόξες θάχουν στεφανώσει τὰ μεταξένια σου μαλιὰ ὅταν θάρχισουν καί κείνα ν' ἀσπρίζουν, ποιοὶ θάνε ἐκεῖνοι πού θά πέσουν νά σέ προσκυνήσουν ἐσένα τὸ ἄστρο.

Νά τ' ἀκούσω νά τ' ἀπολάψω κι' ἐγὼ πού δὲ θ' ἀξιθῶ νά τὰ καμαρώσω κι' ἔτσι μ' ἦσυχη γιὰ σένα ψυχή νά κατέβω στὸν ἐρημικὸ τάφο πού μὲ προσμένει.

Πόλη.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ

ΤΟ ΜΠΟΥΡΙΝΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

(Συνέχεια καί τέλος).

Έστερα ὅταν τὰ βράδια μὲ τίς ἀστροφεγγιές μιλούσαν ἀπ' τὸ ντουβάρι τοῦ ποτιστικοῦ! Καί μιά βραδυὰ πού τὸν ἔβαλε μέσα στή θεμονιά τοῦ ποτιστικοῦ κι' ἀφέθηκε ὄρες στήν ἀγκαλιά του! Καί τὰ χεῖλια του, πόσο καίγαν τὰ χεῖλια του! Έστερα τάχαν κανονίσει ὄλα. Καί τῶνερό του νά κάμῃ ἓνα γυιό, λεβέντη σάν κι' αὐτὸν, γυιὸ θαλασσινοῦ, πού νά τρέχει στὰ μπουρίνια, πάνω σ' ἀγριεμένα κύματα γιὰ νά φέρῃ τὸ τάξιμό τῆς ἀγαπητικιάς του.

Κι' ὄλο τῆς ἔλεγε πὼς ἀπ' αὐτὴν περιμένει αὐτὸν τὸν γυιὸ καί κείνη δὲν τοῦλεγε τίποτα, μόνο χαμήλωνε τὰ μάτια ἢ τοῦδινε τὰ χεῖλια τῆς ποῦκαιγαν ἀπ' τὸ ἠλιομεθῶσι τῆς νεϊότης. Κι' ἐνοιῶθε τὴν καρδιά τῆς νά χτυπᾶ καί σιγά-σιγά εἶχε κι' αὐτὴ ἀρχίσει νά κἀνῃ τὸ ἴδιο ὄνειρο! . . .

Ένα ἐπίμονο βήξιμο τῆς σταμάτησε τὸ φτερούγισμα τῆς σκέψης τῆς καί τὴν ξανάφερε ἀπὸ τὴ χώρα τοῦ ὄνειρου στὸ καμαράκι πού κοίτωνταν ἄρρωστη! Έστερα ὁ Θύμιος δὲν θά ματαγυρνοῦσε, τὸ παιδί, τὸ γερό τοῦ θαλασσινοῦ δὲν θά γίνονταν κι' ἡ καρδιά τῆς εἶχε μαράνει κι' ἡ γιαιτριά δὲν φαίνονταν.

— Ἀνάθεμά την γιὰ ζωὴ—ψιθύρισε.

Νά πέθαινε, νά τί θάταν καλύτερα! Καί νά πέθαινε μίαν ὄρα ἀρχήτερα!

— Ἀνέξω—τῆς φώναξ' ὁ Γιωργάκης—νά δῆς χιόνι πού ρίχνει. . . . Α! Τί ὀμορφα! Νά δῆς ἓναν ἄνθρωπο ποῦκανε ὁ Γιάννης τῆς ἄμια Μαρίας. . . Έλα νά δῆς τοῦβαλε κι' ἓνα ζῦλο στὸ χέρι πὼς τάχατες

εἶναι ντουφέκι! Τρέξε, θά χάσης. . . Τοῦβαλε καί μιά ἐφημερίδα γιὰ καπέλλο!

Έ Ἄνεζούλα δὲν ἀπάντησε, εἶτανε ζωωμένη στή φωτιά καί ζεσταίνονταν, ὁ Γιωργάκης γελοῦσε καί σέ λίγο τῆς ξανάπε:

— Ἄνεζούλα θγαίνουμε καί μεῖς νά κάμουμε ἓναν ἄνθρωπο ἀπὸ χιόνι;

Έ Ἄνεζούλα δὲν εἶπε τίποτα μόνο τὸν κοίταξε στὰ γουρλωμένα μάτια του.

Νά πάῃ στὸ χιόνι, νά φιάξῃ χιονόνιους ἀνθρώπους! Μά ἄν κρύωνε πειότερο καί τὴ γυριζε σέ καμμιὰ περιπνευμονία; Ένα χαμόγελο τῆς ξέφυγε. . . . Νά πέθαινε. . . . Μά τί φοβῶνταν νά πεθάνει; . . . Κι' ἄν ζοῦσε τί θάκανε; . .

Σηκώθηκε, πῆγε στὸν φεγγίτη καί κοίταξε

Όλα εἶταν χιονισμένα. Τὸ φτωχὸ ποτιστικὸ σὰ νάταν σκεπασμένο μὲ κάτασπρο σεντόνι κι' οἱ σκεπὲς ἄσπρες κι' ὁ δρόμος καί τὰ βουνὰ καί τὰ δέντρα.

Τὸ ξεροβόρι εἶχε μαῖνάρει λιγάκι κι' ὁ διαβολικός χορὸς τῶν κλωναριῶν, δὲν εἶχε ἄλλο τὴν πρωτεινή του φύρια. Καί στή θάλασσα πόσοι γλάροι! Σάν νά γιόρταζαν τᾶγρια πετούμενα! . . . Καί ἡ τράτα τοῦ Θύμιου; . . . πού νάτανε ἡ τράτα τοῦ Θύμιου;

Θά ξακολούθησε τὸ ταξίδι τῆς, συλλογίστηκε. Μά πάλι, τί τοῦρθε τοῦ βλοημένου τοῦ παιδιοῦ νά ξεκινήσῃ μὲ τέτοιον καιρό! . . . Έλα ὄμως πούταν ἄχαρη ἢ δουλειὰ καί γιομάτη θάσανα κι' ὁ καρπὸς οὔτε γιὰ τὸ καρβέλι;

— Ἀνάθεμά την γιὰ ζωὴ—συλλογίστηκε ἡ Ἄνεζούλα, ἐνῶ ὁ Γιωργάκης τὴ σκούνησε.

— Δὲ θά πάμε στὸ χιόνι—τῆς εἶπε—νά φιάξουμε καί μεῖς ἓναν ἄνθρωπο; Κι' ἄρχισε νά τὴν παρακαλᾶ.

Έ Ἄνεζούλα γέλασε κι' ἔβηξε μαζί, ὕστερα συλλογίστηκε, στήλωσε τὰ μάτια τῆς στή φωτιά σὰ νά συμβουλευόνταν τίς μικρὲς φλόγες καί σὲ μιά στιγμή σηκώθηκε, κοίταξε γύρω τῆς, γέλασε πικρά κι' ἐπροχώρησε πρὸς τὴν πόρτα τοῦ ποτιστικοῦ.

Ό Γιωργάκης μὲ χαρὰ τὴν ἀκολούθησε, ἄνοιξε τὴν πόρτα πετάχτηκε στὸ ποτιστικὸ ἀπὸ βουτίχτηκε στὸ χιόνι ὡς τὰ γόνατα.

Έ Ἄνεζούλα μόλις κρατιῶνταν στάθηκε στήν πόρτα.

— Γιωργάκη, ἐσὺ θά κάμης τὸν ἄνθρωπο καί γὼ ἀπὸ δω θά βλέπω καί θά σοῦ δείχνω.

Ό Γιωργάκης τῆς πέταξε μιά φούχτα χιόνι στὸ πρόσωπο καί γέλασε.

Έστερα μάζεψε χιόνι, ἔκαμε τόπο μὲ τὰ χεῖρια του κι' ἀπὸ ἐτοιμάστηκε εἶπε τῆς Ἄνεζούλας.

— Θά πῆξω τὸ χιόνι Ἄνεζούλα.

— Καλὰ—τ' ἀπάντησε ἡ ἄρρωστη.

Στὸ διάστημα αὐτὸ ἓνα ρίγος διάτρεχε τὸ κορμὶ τῆς ἄρρωστης, ἐνῶ τὰ δόντια τῆς χτυποῦσαν σάν κρόταλα.

Ένοιῶθε τὰ πόδια τῆς νά μὴν τὴν κρατοῦν ἄλλο. Κι' ὁ Γιωργάκης τὴ ρώτησε.

— Πῶς θά τὸν κάμωμε τὸν ἄνθρωπο Ἄνεζούλα;

Καί σὰ νά ζῦπνησε ἀπὸ κάποιον λήθαργο ἡ ἄρρωστη τ' ἀπάντησε.

— Μά ἄνθρωπο θά κάμης;

— Ἀλλὰ τί Ἄνεζούλα;

— Ένα παιδί, ἓνα ὀμορφο παιδί!—τ' ἀπάντησε ἡ ἄρρωστη ἐνῶ τὸ πρόσωπό τῆς εἶδεινε πὼς ἔπαιρνε μιά ἔκφραση δύναμης.

— Καλὰ λές Ἄνεζούλα—εἶπ' ὁ Γιωργάκης—ἓνα παιδί σάν τὸ μωρὸ τῆς ἄμια Φωτεινῆς.

Καί στηλώνοντας τὰ μάτια τῆς ἡ Ἄνεζούλα στή σκεπασμένη ἀπ' τὸ χιόνι θεμονιά καί στὸν τοῖχο τοῦ ποτιστικοῦ τοῦπε μὲ ἀγωνία.

— Όχι σάν τῆς ἄμια Φωτεινῆς. Ένα παιδί πού νά γίνῃ λεβέντης νά τρέχῃ στὰ μπουρίνια καί στὰ γριεμένα κύματα νά φέρῃ τὸ τάξιμο τῆς ἀγαπητικιάς του.

Κι' ὁ Γιωργάκης πού δὲν κατάλαβε τῆς ξανάπε.

— Ένα παιδί ἔ;

Έ ἄρρωστη πού μόλις κρατιῶνταν πρόφερε.

— Ένα παιδί. . . ἓνα παιδί θαλασσινοῦ! . . .

Καί ρίχνοντας μιά ἄγρια ματιά γύρω τῆς ἔπεσ' ἀπὸ τὴν πόρτα στὸ χιόνι τοῦ ποτιστικοῦ. . . . Έ ὁ Γιωργάκης φοβήθηκε πέρασε μέσα κι' ἔ-

τρεξε στὸ φεγγίτη, ἐνῶ τὸ χιόνι εἶχε σκεπάσει τὴν Ἄνεζούλα.

Σὲ λίγο εἶχαν ἔρχει δυὸ γειτόνοι κι' ἀπὸ τὴν ἔβγαλαν ἀπ' τὸ χιόνι τὴν ἀπόθεσαν στὸ στρῶμα. Κι' ὁ Γιωργάκης κοιτάζοντας παράξενα εἶπε.

— Οὔτε μιλάει, οὔτε βήχει.

Κείνη τὴν ὄρα ἔμπαινε ἡ ἄμια Κατίγκω εἰδοποιημένη ἀπὸ κάποιον γείτονα φωνάζοντας.

— Κακὸ πού τόπαθα-κακὸ πού μοῦρθε! . . .

Εἶχαν χτυπήσει ἐντεκα τῆς νύχτας. Οἱ γειτόνισες πού κράταγαν συντροφιά, μιὰ-μιὰ εἶχαν φύγει καί τὸ δωμάτιο φωτίζονταν μονάχα ἀπὸ τίς λαμπάδες τοῦ κρεββατιοῦ, τὸ καντήλι τῶν ἁγίων καί τὴ φλόγα τοῦ τζακιῦ.

Σάν ἔφυγε καί ἡ γυναῖκα τοῦ Παπᾶ κι' ἔμεινε μόνη ἡ κυρὰ Χαρίκλεια ἡ καντηλανάφτρα πού εἶχ' ἀποφασίσει νά ξενοχτίσει, μὰ πού εἶχ' ἀποκοιμηθῆ πλάι στὸ Γιωργάκη πού ρουχάλιζε—ἡ ἄμια Κατίγκω μπάρωσε τὴν πόρτα, ζύγωσε γιὰ χιλιοστὴ φορά τὸ κρεβάτι, κοίταξε τὸ κέρνο πρόσωπο τῆς Ἄνεζούλας κι' εἶπε.

— Νάχει τὸ ἐφτανάθεμα καί τὸ δεκανάθεμα.

Έστερα ἦρθε ἀνακάτεψε τὴ φωτιά καί ζάρωσε.

Όξω τὸ ξεροβόρι μάνιαζε σφυρίζοντας παράξενα καί σείοντας πόρτες καί παραθυρόφυλλα.

Έ ἄμια Κατίγκω σταυροκοπήθηκε λέγοντας:

— Τὸ Μπουρίνι, τὸ Μπουρίνι τοῦ Σατανᾶ π' ἀνάθεμά το.

ΚΩΣΤΗΣ ΜΠΑΣΤΟΥΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ ΤΕΜΠΛΟ

Ένοιξε τὰ μάτια του καί κύτταξε γύρω του.

Ένα φυλό, πλατύ, λαμπρὸ τέμπλο στέκονταν μπροστά του.

Μιὰ σειρά, δυὸ, τρεῖς, τέσσερις σειρὲς ἄμα μέσα σ'τίς χρυσὲς σκαλιστὲς κορνίζες τοῦ τέμπλου.

Κυττάζει τὰ σκοτεινὰ πρόσωπα τῶν ἁγίων. Τί λυπημένοι πού εἶναι! Τὰ μάτια του σταματοῦνε στήν κάτω σειρά μὲ τοὺς μεγάλους ὀρθοὺς ἁγίους καί καρφώνονται σ'έναν, πού στέκεται πρὸς τὰ δεξιὰ. Εἶναι παράξενα ντυμένος, φορεῖ ὀλόχρυσα ροῦχα, στέμμα καί πανοπλία.

— Κάποιος βασιληᾶς. Τί ὄραῖος πού εἶναι καί τί γλυκὰ πού κυττάζῃ. . .

Μιὰ βαρεὰ ἀηδιστικὴ μυρωδιά τὸν τραβάει ἀπὸ τομα ἀπὸ τὴ γλυκειὰ μορφὴ τοῦ ἁγίου.

— Πού βρίσκομαι;

Προσπαθεί νάνασηκωθή άκουμπώντας με τούς δυό του άγκώνες 'στο στρώμα. Αιστάνεται φοβερούς πό- νους σέ δλο τó σώμά του και τά κόκκαλά του νομί- ζει πώς θά το σπάσουν.

Κρατιέται όσο μπορεί και κυττάζει :

Στρώματα, δέματα, άνθρωποι, σακκιά, καπνοί, υ- γρασία, λάσπη, βρωμα, δλα μαζί τοσ θολώνουν τά μά- τια, τόν ζαλίζουν και σάν μεθυσμένος από έλεεινά μαυρα πιοτά κυττάζει άναίσθητα γύρω του.

Μιά βοή φτάνει σταυτιά του' σιγά-σιγά ξεχωρίζει τούς ήχους.

"Ενα άργό, σιγανό, ακατάπαυστο κλάμμα, έρχεται από δίπλα του, τόν ένοχλεί φοβερά.

— Πού νά πάρη ό διάολος ποιός κλαίει κοντά του;

Μιά γυναίκα κουβαριασμένη σέ παληά βρώμικα στρωσίδια χτυπιέται μονάχη της. Μπροστά της ένα μικρό παιδί σκεπασμένο μένα κόκκινο μαντήλι, στέ- κεται 'στην ήρεμη κι άκίνητη στάση της αιώνητητας. 'Απάνω του ένα μικρό τενεκεδένιο εικόνησμα κι ένα κομμάτι μαυρο ψωμί. "Ενα λιανό άγιοκέρι καίει κοντά του άκουμπισμένο σένα μικρό μπόγο. 'Η μικρή χλωμή φλόγα του παίζει άπάνω 'στο τένεκεδένιο κόνισμα, πού αστράφτει και ρίχνει ένα άσπρο φώς 'σταδύνατα κοκκαλιάρικα χέρια της γυναίκας πού σφίγγουν σπασμωδικά πότε τó κεφάλι και πότε τά γόνατα.

Γυρίζει άπότομα πρós τήν άλλη μεριά.

Μιά γυναίκα άρρωστη, κατακίτρινη, ξαπλωμένη άπάνω σένα μάλλινο στρωσίδι. Στα πόδια της ένα μικρό παιδί σέρνεται 'στα τέσσερα. Τήν τραβάει από τó φουστάνι.

— Μάνα ψωμί! μάνα ψωμί.

'Η άρρωστη δέν κουνιέται. 'Η γυναίκα πού κλαίει, σκύβει 'στο πεθαμένο παιδί της, κάτι τοσ ψιθυρίζει κλαίοντας, τó φιλεί, παίρνει τó ψωμί από πάνω του και τó ρίχνει 'στο παιδί πού παραπονιέται.

— Μήν όνειρεύομαι;

Κάθετα 'στο στρώμά του και σφίγγει με τά δυό του χέρια τó κεφάλι του.

"Ολοι κυττάζουν πρós τήν πόρτα. Μιά ψυχή, λιανή κοπέλλα μπαίνει και κάτι μοιράζει.

Στέκεται μπροστά σέ μιá φτωχή γριά και κάτι της δίνει.

Δέ μπορεί νά καταλάβη τί της δίνει. 'Η γριά ση- κώνει τά δυό της χέρια ψηλά και φωνάζει μεύγγω- μοσύνη.

— 'Αλλάχ! 'Αλλάχ! 'Αλλάχ! ένθ δάκρυα τρέ- χουν από τά θολά γεροντικά μάτια της άπάνω σταυλακωμένα μάγουλα. Τó κορίτσι χαμογελάει. Κυτ-

τάζει τώρα πρós τó μέρος του. Πλησιάζει. Μιά δρο- σερή, εύγενικιά μυρωδιά έρχεται μαζί της.

— "Α, τί μυρωδιά!

Πέφτει άπάνω 'στο στρώμά του και φεύγει, φεύ- γει. "Αχ, νά οι κήποι της Καισάρειας της πατρίδας του. Τί φώς, τί ήλιος, τί χρώματα, τί μυρωδιές!

Τρέχει: έλεύθερος κι άχόρταστος 'στα χωράφια. Πέρασε από ένα μαυρο, άγριο όνειρο, μά τώρα έξύ- πνησε και χαίρεται 'στην ώραία αλήθεια. "Οπως προχωρεί γελώντας κι άνασαινοντας' μ' άπόλαυση, φτάνει σένα πλατύ άπέραντο χωράφι με κρίνα.

"Ενα ψηλό, λιανό κορίτσι περπετάει ανάμεσα. Πα- ραμερίζει άπαλά με τά δυό της χέρια τά κρίνα και πλησιάζει πρós τó μέρος του χαμογελώντας. Στέκεται σαστισμένος.

"Όσο το κορίτσι ζυγώνει, τόσο ή μυρωδιά τών κρι- νων γίνεται δυνατότερη, καθαρότερη.

Πέφτει 'στα γόνατα.

— "Ω, έσύ άσπρη σάν τó χιόνι και ζεστή σάν τή φλόγα...

— Θέλεις τίποτα; μιá ήσυχη φωνή τόν ξυπνάει.

'Ανοίγει τά μάτια του. Μιά βοή φτάνει σταυτιά του' σιγά-σιγά ξεχωρίζει τούς ήχους.

"Ενα άργό, σιγανό, ακατάπαυστο κλάμμα έρχεται από δίπλα του, γυρίζει πρós τήν άλλη μεριά. 'Η άρ- ρωστη γυναίκα μένει πάντα άκίνητη. Τó παιδί της κάτι μασσάει 'στα πόδια της.

— Πού βρίσκομαι;

— Θέλεις τίποτα; τόν ξαναρωτάει γλυκά ή φωνή.

Σηκώνει τά μάτια του. Τó πρόσωπο τοσ ψηλοσ κο- ριτσιόσ τοσ χαμογελάει.

"Εσύ; ... ό άρρωστος προσπαθεί νά χαμογελάση.

— 'Αέρα... έέρα... και τή μυρωδιά 'πό τά κρίνα...

Τό κορίτσι σκύβει περισσότερο άπάνω του, νά κα- ταλάβη τί λέει.

"Ενας ψηλός καλοντυμένος κύριος πλησιάζει.

— "Εχει παραμιλητό, δεσποινίς, μήν προσέχετε.

— Πέθανε! ψιθυρίζει τó κορίτσι και τά σοβαρά μάτια του βουρκώνουν.

— Πρό παντός μή συγκοινοούμεθα! Είστε γυναίκα, γιαυτό σάς κάνει έντύπωση. Είναι πάρα πολλοί οι πρό- σφυγες και δέν μπορούμε νά τούς κάνουμε τίποτα. Θα πεθάνουνε κιόλας. Νά τώχετε ύπ' όψει σας έτι θα πεθάνουνε.

Στρώματα, καπνοί, υγρασία, λάσπη, βρωμα, δλα μαζί κιάπάνω άπ' δλα ό θάνατος πνίγουν τόν έέρα της εκκλησιάς με τó ψηλό, πλατύ, λαμπρό, χρυσοστό- λιστο τέμπλο.

Κέρκυρα 1923.

ΚΑΤΙΝΑ Γ. ΠΑΠΑ

ΖΩΗ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΩΝ

Στό φίλο ποιητή Πάνο Ταγκόπουλο

Μιά έπίσημη σιωπή, πού ανάδινε σάν άπόπνοια κάποιος ύποβλητικός άριστοκρατισμός, κυριαρχούσε σ' δλο τó σπίτι. Τά δήματα χανόνταν στούς μακρούς διαδρόμους ήσυχα ειρηνικά. Καμιά πόρτα δέ χτύπαγε με κρότο. 'Ο έβρας έμπαινε κανονισμένος, ύποταχτι- κός. Οι άνθρωποι στό σπίτι εκείνο δέ διαζόνταν, δέν άνησυχούσαν...

Στό κάτω πάτωμα, οι φωτεινές κρεβατοκάμαρες με τή λευκότητά τους έκαναν πιό άπαλή τή σιωπή, πού έπαιρνε έναν τόνο ακαθόριστης άθωότητας και άγνοιας. Πιό κάτω, ή τραπεζαρία με τήν δψη κάποιου μελλούμενου όργανου και, στην άκρη, σχεδόν σ' ά- πομόνωση, οι κουζίνες με τά κοκκινόπλακα τζάκια και τίς έρυθρογάλαζες φλόγες, πού ξεπεταγόταν κάθε τόσο με τήν όρμή τοσ χρώματός τους, σκεπα- ζόνταν από πόρτες άδιαπέραστες και για τó μάτι και για τόν ήχο σάν άπειλή στή λευκή σιωπή.

'Απάνω, στό μικρό σαλονάκι, πού άπορροφούσαν τó φώς του τά παχυά ντύματα τών τοίχων και τοσ παρκέτου, ή κυρία Βιργινία παρακολουθούσε πίσω από τó τζάκι τήν κίνηση τοσ δρόμου. Κάποιες άνω- μαλίες δάναυσεσ τήν έκαναν νά κλείνη τά μάτια με άποτροπιασμό. Τότε οι ρητιδες τοσ προσώπου της πού δέν είχαν καταφέρει ακόμα νά χαράξουν τή γραμμή τους στό λεπτό, σχεδόν γεροντικό δέρμα σά νά ήταν από τόν σκληρότερο γρανίτη, γινόνταν έντονότερες, πιό θαθείς. Σέ λίγο, άκούόταν κάποιος θόρυβος, μιá ύψωμένη φωνή στή συνέχεια της άκρης τοσ δια- δρόμου. Σηκωνόταν, πλησιάζε στην πόρτα. "Ακουγε. "Ο θόρυβος δέν ξανακούόταν. Τό σπίτι ανάδινε πάλι άπ' δλες τίς γωνίες τή συνθηματική του ειρηνική ήχητικότητα. Με άλαφροπάτητα δήματα έδγαινε στό διάδρομο. Παρασυρόταν από τήν άκίνησία της λευκής σιωπής, γύριζε δλο τó σπίτι χωρίς νά λέει τίποτα, χω- ρις νάγγίξει. Τάβρισκε δλα στή θέση τους, κανονικά. Πέρναγε από μπροστά τους σά νά καμάρωνε κάποιος έκλεχτό έργο της. 'Ερχόταν πάλι στό ευνουμένο πα- ράθυρό της με τó παιχιδιάρικο κουρτινάκι, και κοι- τάζε έξω. Στην πρώτη άνωμαλία τοσ δρόμου έκλεινε τά μάτια και γύριζε τίς πλάτες έγωϊστικά...

'Η Μαργαρίτα, σέ μιάν περήφανη κλίση τοσ κε- φαλιόσ, διάβαζε στό δωμάτιό της. "Όταν κουραζόταν ή δταν τέλειωνε τó ρομάντζο, κοιτάζε τριγύρω άδρι- στα και νωχελικά. "Επειτα σηκωνόταν άναποφάσιστα και πάντα διευθυνόταν στην τουαλέττα της. Πλησιάζε. 'Αμέσως τήν άφινε. Θυμόταν πώς και πρωτίτερα είχε πλησιάσει. Πήγαινε στό παράθυρο, πού έβλεπε στό περιβόλι. Κοίταζε στόν ούρανό πολλήν ώρα. Της ά- ρεσε τó λείο γαλάζιο του. Κατέβαζε τά μάτια στά

λουλούδια τοσ περιβολιόσ. Πολλά τριαντάφυλλα τήν πείραζαν με τήν προκλητική τους περηφάνεια. Κοί- ταζε άλλα λουλούδια. Τάβρισκε, αδύναμα, χλωμά, παραπονιάρικα. Πειραζόταν περισσότερο. Δέν ήζαιρε τί νά κοιτάξει. Στό βάθος της πρασινάδας άκούό- ταν ένα πέταλο πού χτύπαγε βαρειά, με μιάν άρ- γή, μά ισόχρονη επανάληψη, πάνω σέ σκληρές πλάκες. Φώναζε. "Ενας νέος σγουρομάλης πού μπερ- δευε τά πόδια του στούς φιδένιους δρομάκους τοσ περιβολιόσ, πλησίαζε κάτω από τó παράθυρο. Της έδινε ύπόσχεση πώς τάλογο θά ήταν έτοιμο τάπό- γευμα. 'Η μητέρα της άφινε τó παράθυρο τοσ μικροσ σαλονιόσ κ' έρχόταν νάκούσει. Συμφωνούσε. 'Ηταν ώραία μέρα για καθάλλα. Τό άλογο έξακολουθούσε νά χτυπάει ρυθμικά τά πέταλά του στις πλάκες τοσ σταύλου...

'Η κυρία Βιργινία θυμόταν τόν 'Αλέξανδρο. Πή- γαινε στην άκρη τοσ διαδρόμου. "Εμπαινε στό γρα- φείο του χωρίς νά χτυπήση. 'Εκείνος τήν κοιτάζε ξα- φνιασμένος. Φαινόταν πώς τοσ έκοψε κάποιον όραμα- τισμό. Μπρός του δέν είχε ούτε διδύλο, ούτε χαρτί. "Όστόσο συλλογιζόταν... "Επειτα από τó ξάφνιασμα τήν κοιτάζε άφηρημένα. Τόν ρώταγε αν ήθελε νά πάει τάπόγευμα μαζί με τή Μαργαρίτα. 'Εξακολου- θούσε νά μή δίνει χρώμα στά μάτια του. Σέ λίγο καταλάβαινε. "Οχι, άπόφευγε πάντα. "Εφευγε ή κυ- ρία Βιργινία με ψιθυρισμούς πού έβγαιναν από τίς πυκνωμένες ρητιδες τοσ προσώπου της. "Εξω από τήν πόρτα, άκούόταν τó θρόισμα τοσ σκληροσ μεταξω- τοσ της άργό, σκεπτικό...

"Ο 'Αλέξαντρος σηκωνόταν. "Εκανε μεγάλη νευ- ρικά δήματα μπρός στό γραφείο του. 'Απότομα στα- μάταγε στή μέση τοσ δωματίου. Συλλογιζόταν. "Ε- πειτα ψιθύριζε κάτι. Κάποιες φλόγες έβγαιναν από τά χείλη του πού άσπρίζαν στό ήμερινό φώς. 'Ανοι- γόκλεινε τó δεξι χέρι σπασμωδικά, σά νά τοσ βοη- θούσε τó συλλογισμό. Τά μάτια του άμέσως έλαμ- παν. "Αρχιζε πάλι τó περπάτημα. Βέβαια, ήταν και- ρός πιά. Σιγά-σιγά τά μάτια του έσβηναν. Τά δήματά του γινόνταν πιό ήρεμα. 'Αφοσ δέν ήταν τρόπος, θά περίμενε...

Πλησίαζε στό παράθυρο. Δυό πουλιά κυνηγιόταν μ' έρωτιάρικα τσιτσιρίσματα. Πλησιάζαν τώνε τάλλο, μπερδευαν τίς φτεροδδες. "Επειτα άποχωριζόνταν σάν άνικανοποίητα. Τά μάτια του μαύριζαν, άνοιγαν ά- χόρταγα. Τά νεδρα τοσ προσώπου του χόρευαν κάτω από τó δέρμα τόν πιό τρελλό χορό. Αί φλέδες φού- σκωναν στά μιλίγγια ως τó ξεχίλισμα. Μαύριζαν από έρεθισμένο, μολυσμένο αίμα. "Επρεπε ήταν καιρός

πιά. Δεν μπορούσε να περιμένει περισσότερο. Ίσως να μην πατρευόταν ποτέ. Τότε...

Άρχισε τα μεγάλα νευρικά δήματα. Τα σκέλη του ανοιγόκλειναν σά διαβήτης. Έπειτα κουράστηκε. Κάθισε στην πολυθρόνα του γραφείου. Με τα χέρια κλεισμένα σε σφιχτές γροθιές, σε στάση νευρικής αναμονής, κοίταζε αντίκρυ τη βιβλιοθήκη. Κάτω από τα γυαλιά, που έκαναν μια γυαλιστερή κυματιστή φωτοεπιφάνεια, διάβαζε στις ράχες των δεμένων βιβλίων τους τίτλους έρωτικών ιστοριών. Θυμόταν. Τα δόντια του έτριζαν. Τα πόδια του κουνιόταν αδιάκοπα μες την κάμαρα του γραφείου. Κοίταζε σε μιαν αυξανόμενη υπερένταση των νευρών.

Κοίταζε πολύ. Έπειτα τα μάτια του άρχισαν να χάνουν πάλι το χρώμα τους. Κουράστηκαν την κούραση των τελευταίων στιγμών της ήδονής. Έσθησαν σιγά-σιγά. Τα χέρια ξεσφίχτηκαν. Και δεν είχαν σφίξει τίποτα. Τον άερα...

Άξαφνα ένα γέλιο. Σηκώνεται. Ένα γέλιο γυναικείο. Τρέχει στο παράθυρο. Η Μαρίνα, ή καμαριέρα. Είχε δραπετίσει έτρεχε νάλλάξει. Έρχόταν άπάνω. Βέβαια, στη διπλανή κάμαρα, στη σκοτεινή, στα στεγνά της ρουχα. Χάθηκε στη σκάλα της ύπηρεσίας αφήνοντας στο περιβάλλον και στο σγουρομάλη νέο του σταύλου τον ταραγμένο άερα του γέλιου της.

Αφίνει το παράθυρο. Τρέχει στον τοίχο. Τίποτα. Άκόμα. Προχωρεί στην πόρτα. Περιμένει κρυμένος. Ακούγονται στη σκάλα δειλά δήματα. Ένα κεφάλι προβάλλει. Η Μαρίνα κοιτάζει φοβισμένη. Έπειτα βγαίνει στο διάδρομο. Τού γελάει και τρέχει στην κάμαρά της. Στη θρεμένη της ποδιά διαγραφόνταν τα δυο στήθια της βαρειά σαν από το δρέξιμο...

Τρέχει στον τοίχο. Κολάει τ' ατί του. Άκούει. Γδύνεται. Τώρα θιάζει τη θρεμένη ποδιά, το μεσοφόρι, τις κάλτσες... Τα χέρια του άπλώνονται στον τοίχο. Θέλουν νάγκαλιάσουν κάτι. Τα μάτια του φωτίζονται. Άκούει, άκούει. Τα πόδια του τρέμουν. Ταυτιά του κοκκινίζουν. Φαντάζεται, άκούει με λύσσα. Έβνει τον τοίχο. Θέλει να τον ρίξει. Άγωνίζεται, πολεμάει άθόρυβα να ρίξει τον τοίχο. Άκούει, άκούει...

Σε λίγο, του πέφτουν τα χέρια κίτρινα, άτονα. Έκολλάει τ' ατί από τον τοίχο. Τα μάτια του άσπρίζουν, κλείνουν κουρασμένα. Η Μαρίνα είχε γδυθεί. Πέφτει στην πολυθρόνα του γραφείου κουρασμένος, όπως και πριν. Ρίχνει το πρόσωπο εξαντλημένο, χλωμό, ανάμεσα στις δυο παλάμες κι άκουμπάει στο ξύλο του γραφείου. Κλαίει έναν ανοικανοποίητο πόθο...

Στο διάδρομο άκούγεται κάποιο τρίξιμο. Σηκώνει το κεφάλι και κοιτάζει στην πόρτα. Περιμένει. Η πόρτα δεν άνοίγει. Το τρίξιμο άκούγεται πιο κάτω, πέρασε. Η πόρτα είχε σκεπάσει μιαν έρυθρότερη φλόγα από της φλόγες των κοκκινόπλακων τζακιών της κουζίνας.

Το σπίτι εξακολουθεί νάναδίνει την ειρηνική του

ήχητικότητα. Το σκληρό μεταξωτό της κυρίας Βιργινίας ξανακούεται στο διάδρομο σά να κάνει τη διαδρομή κάποιου Φύλακα Άγγελου...

Η Μαρία δεν ειπε τίποτα. Έκανε πώς δεν κατάλαβε τι ήθελαν να πουν τα μάτια του. Ο Άλέξαντρος την ξαναφώναζε. Την κοίταζε πάλι στα μάτια. Εέχασε την πρόφαση που είχε σκεφτεί. Εκείνη περίμενε με τα μάγουλα κόκκινα. Εκείνος δεν έβρισκε να πει τίποτα. Έσκασε στα γέλια. Γέλασε κ' εκείνη και γύρισε να φύγει. Στην πόρτα τον κοίταζε με μάτια που δε γέλαγαν πιά.

Η κυρία Βιργινία υποψιάστηκε άμέσως. Από το μισανοιχτό φύλλο της πόρτας του μικρού σαλονιού περίμενε και τις δυο φορές τη Μαρία να βγει. Δεν παραξευτέθηκε. Σχεδόν το περίμενε. Τάχρωμα μάτια του την είχαν άνησυχήσει πολύ τις τελευταίες ήμέρες. Θυμήθηκε μια στιγμή τις άυστηρές ρητιδες του μετώπου του άντρός της. Τρόμαξε κι άπλωσε τα χέρια να κλείσει μέσα την ειρηνική ήσυχία που νόμιζε πως έφευγε...

Τάπόγεμα ο Άλέξαντρος ξαναφώναζε τη Μαρία. Τον ρώτησε τι ήθελε από την πόρτα. Το καλάθι του γραφείου είχε γεμίσει. Είχε σίσει πολλά χαρτιά εκείνες τις ήμέρες... Εκείνη στάθηκε λίγες στιγμές. Ζήτησε με τα μάτια άνοιχτά έρωτηματικά μιαν διαβεβαίωση. Την κοίταζε άόριστα και έσκυψε αδιάφορος στα χαρτιά του. Είχε ξεχάσει τα πρωινά γέλια. Την άφησε να πλησιάσει. Πήρε την πένα και την άγγιξε στο χαρτί. Εκείνη ήσύχασε. Πλησίασε σχεδόν ήσυχη. Νόμιζε πως δεν την έβλεπε. Σκυμένη στο καλάθι σήκωσε το κεφάλι και τον κοίταζε περιεργά. Δεν πρόφτασε να κατεβάσει το κεφάλι. Γύρισε άπότομα και της τώπιασε δυνατά με τα δυο του χέρια. Την πόνεσε σχεδόν. Άνοιξε το στόμα να φωνάξει. Τη φίλησε, τη δάγκωνε. Το καλάθι έπεσε χάμω από τα χέρια της. Τα χαρτιά σκορπίστηκαν. Έτρεξε στην πόρτα. Βγήκε χωρίς να γυρίσει να κοιτάξει.

Δεν έτρεξε πίσω της. Όρθιος κοίταζε στην πόρτα λίγο λαχανιασμένος. Έπειτα γύρισε το κεφάλι. Κοίταζε χάμω. Τα παπούτσια του ήταν σκεπασμένα από τα χαρτιά. Άπλωσε το χέρι να χτυπήσει το κουδούνι. Στάθηκε. Θάρχόταν άλλος. Τι θάλεγε; Έσκυψε και τα μάζεψε αυτές με άριστοκρατικές άποστροφές. Έπειτα σκέφτηκε πως μπορούσε νάχε ρίξει το καλάθι με το πόδι. Οι άλλοι αυτό θα σκεπτόνταν. Αυτός κ' ή Μαρία μόνο μπορούσαν να σκεφτούν πως είχε άναποδογυρίσει έτσι...

Άκουσε δήματα πίσω από την πόρτα. Κάποιος γλύστραγε στο διάδρομο. Παρακάτω ένα θρόισμα σκληρού μεταξωτού σαν ψίθυρος μελισσών. Η κυρία Βιργινία είχε σκοντάψει σε κάποιο ζάρωμα του χαλιού. Έσκυψε στα χαρτιά του. Δεν έβλεπε τίποτα.

Όταν τα δήματα άπομακρύνθηκαν με όρισμένη διεύθυνση, ειδη στο χαρτί δυο μουτζούρες με λεπτά στιγμάτα τριγύρω, όπως κάνουν τα παιδιά όταν ρίχνουν το μελάνι πιτσιλιστό στο χαρτί. Τι θάλεγε αν έμπαινε ή κυρία Βιργινία; Ζάρωσε νευρικά το χαρτί και τώρρηξε στο καλάθι.

Βήματα πάλι στο διάδρομο, περισσότερο. Το θρόισμα του σκληρού μεταξωτού κι άλλο ένα πιο μαλακό. Η Μαργαρίτα πήγαινε στο τσάι των ξαδερφιών. Έξω από την πόρτα ψιθύρισμα που έμεναν περισσότερο γι' αυτόν. Η κυρία Βιργινία έλεγε στη Μαργαρίτα να τον δικαιολογήσει. Θα έμενε μέσα, είχε διαβάσματα. Πάλι είχε άρνηθεί. Δε μπορούσε. Φοβόταν τις δεσποινίδες...

Ήσυχία. Οι τελευταίες ήλιακές άκτίνες γυάλιζαν ρόδινα στα τζάμια της βιβλιοθήκης. Τα γράμματα στις ράχες των βιβλίων φωτιζόνταν καθαρά. Πάλι τα ίδια βιβλία! Οι έρωτικές ιστορίες φλογερές στο ρόδινο φώς! Δε μπορούσε να μείνει. Έπρεπε να βγει έξω. Σηκώθηκε.

Στο διάδρομο συναντήθηκε με τη Μαρίνα. Κατέβασε τα μάτια. Έπειτα γέλασε πνιχτά, αινιγματικά. Από τον κήπο έρχόταν ένα χαρούμενο, θριαμβευτικό σφύριγμα. Το παιδί του σταύλου είχε δρέξει σαν επινικία κάποιες επιτυχίες... Έπειτα κατέβασε τα μάτια της και διάστηκε να κρυφτεί στην πόρτα της κάμαράς της. Από πίσω ειδη τις ρόγες των αυτιών της κόκκινες, αιμάτινες. Είχε γλυτώσει...

Στο δρόμο, τον χαιρέτησαν. Είχε προσπεράσει δταν κατάλαβε. Στεναχωρέθηκε. Θύμωσε. Άποφάσισε να είναι ζωηρός, να βλέπει. Κάποιος τον κοίταζε παρακάτω παραξευτεμένος. Γιατί; Γύρισε να δει ποιός ήταν. Την ίδια στιγμή γύρισε κ' εκείνος. Δεν τον γνώριζε. Γέλασε με μορφασμό. Γιατί γέλασε; Έκανε να τρέξει πίσω του. Εκείνος προχώρησε και μπήκε σ' ένα κατάστημα χωρίς να γυρίσει πίσω.

Οι κυρίες κ' οι δεσποινίδες καθρεφτιζόνταν περαστικές στους καθρέφτες των προθηκών. Άνοιξε τα μάτια και δράδυνε το δήμα μπρός σ' έναν καθρέφτη. Ένα κοριτσιάτικο πρόσωπο γέλαγε δίπλα στο δικό του. Γέλαγε όπως εκείνος ο άγνωστος. Δεν πρόφτασε να καθρεφτιστεί καλά από την ταραχή του.

Παρακάτω έβλεπε έναν άλλο καθρέφτη. Βράδυνε το δήμα του όσο πλησίαζε. Θα σταμάταγε σχεδόν δταν έφτανε. Άνοιξε τα μάτια. Έγινε ζωηρός. Το ένα χέρι του φάνηκε στον καθρέφτη προπορευόμενο.

Πολλές φωνές τον καλούσαν από τάντικρυνό πεζοδρόμιο. Γύρισε. Τι δάσανο! Οι φίλοι του. Πέρασε στάντικρυνό πεζοδρόμιο. Τον μάλωσαν από μακριά για το άργό του δήμα. Δεν ειδη; Δεν κατάλαβε; Πήγαιναν εκεί. Θα τους άκολουθοσε; Νά, κ' εκείνη ή ψηλή που πήγαινε μπρός, εκεί θα ήταν. Δίσταζε, σκεπτόταν, δεν άπαντοσε. Οι φίλοι θύμωσαν, διαζόν-

ταν. Εκείνη είχε προχωρήσει πολύ. Σκεπτόταν άκόμα. Τον άφησαν κ' έτρεξαν μην την χάσουν.

Έμεινε μόνος άκίνητος. Ο κόσμος τον σκούνταγε από δω κι από κεί. Δε γύρισε στο πεζοδρόμιο του. Είχε ξεχάσει τον καθρέφτη. Τους έβλεπα ν' άπομακρύνονται με γέλια και φωναχτές κουβέντες. Μάντευε τ' άστεία τους. Άν γύριζαν και του ξανάλεγαν, θα τους άκολουθοσε. Στεκόταν άκόμα άκίνητος σε στάση μετανοίας. Εκείνοι άπομακρυνόνταν δλοένα, άπομονωνόνταν στον κόσμο και στα σκοτεινά μέρη του δρόμου. Χανόνταν. Κουνήθηκε με όρμη. Τους άκολουθησε από μακριά. Την είχαν πλησιάσει. Πεπάταγε καμιά δεκαριά δήματα πίσω της. Έλεγαν διαφορεόμενα άστεία. Εκείνη άκουγε και γέλαγε κάθε τόσο διαστική. Παρακάτω κάπως ξεθαρρεύτηκε. Προχώρησε και την πλησίασε. Εκείνη γύρισε πίσω, κοίταξε τους άλλους σά να ζητούσε κάποια συγκατάθεση. Έπειτα πέρασε το χέρι της στο μπράτσο, που της πρόσφερε εκείνος με κωμική άδρότητα. Οι άλλοι γέλασαν δυνατότερα. Ο καθαλλιέρος μόλις έφτανε τον όμο της ντάμας.

Εκείνη διάστηκε περισσότερο. Σχεδόν τον τράβαγε. Οι άλλοι λιγότεσαν την άπόσταση που τους χώριζε. Μιλούσαν σιγότερα και λιγότερο. Περισσότερο σκεπτόνταν.

Άπότομα εκείνη σταμάτησε μπρός σε μιαν πόρτα μ' ένα ψηλό πέτρινο σκαλάκι. Άφησε τον καθαλλιέρο της. Πήδησε στο σκαλάκι. Οι άλλοι σταμάτησαν κ' έκαναν πώς κουβέντιαζαν, ενώ δεν έλεγαν τίποτα, αλλά κοιτάγαν με λοξές, κλεφτές, άνυπόμονες ματιές.

Εκείνος στάθηκε στη γωνία του δρόμου. Μια άσκημη γριά φάνηκε στο σκαλάκι. Μπήκε άμέσως εκείνη κι ο καθαλλιέρος της. Οι άλλοι κουνιόνταν στη θέση τους άμήχανοι. Η γριά περίμενε στην πόρτα. Ένας γύρισε στη γωνία πιο άμήχανος από τους άλλους.

Εκείνος κρύφτηκε. Κάποιος σκύλος πέρασε από τη μέση του δρόμου με δήμα άσκοπο. Στάθηκε άπέναντί του, μόλις τον ειδη, σά να βρήκε το σκοπό του. Στάθηκε άπέναντι στη γωνία και κοιτάζε επίμονα, δειχτικά. Δεν κουνιόταν καθόλου, δε γύριζε το κεφάλι άλλοι. Έδειχνε καθαρά πως κάτι παρακολουθοσε. Εκείνος κουνήθηκε. Θα υποψιαζόνταν από τη δειχτική άκίνησία του. Έκανε δυο τρία δήματα προς τα κάτω. Ο σκύλος από πίσω. Στάθηκε. Άπομακρύνθηκε λίγο αυτός και στάθηκε αντίκρυ του. Προχώρησε πάλι στη γωνία. Ο σκύλος από πίσω και πλάγια. Στάθηκε. Έμεινε στην πρώτη του θέση. Θύμωσε. Όρμησε να τον διώξει. Κρατήθηκε. Θα γαύγιζε προδοτικά...

Έπρεπε όμως να δει. Έβγαλε το κεφάλι. Κανείς. Όλοι είχαν χαθεί. Η γριά κοίταζε από το σκαλοπάτι άναζητητικά. Έπειτα μπήκε στην πόρτα. Εκείνος

ἀηδίασε. Ἄν ἢ γριά ἦταν πιὸ περήφανη, ἴσως νὰ εἶχε πάει...

Ὁ σκύλος ἔμενε ἀκίνητος ἀκόμα. Ἐτρεξε ἐπάνω του. Γαύγισε, μὰ ἔφυγε. Κατάλαβε πὼς δὲν εἶχε πιά σημασία τὸ γαύγισμα του.

Περπάταγε γρήγορα. Ὁ δρόμος ἐκεῖνος τὸν πείραζε, ἐνοιωσε τὰ μάτια του νευρικά ἀνοιχτά. Θυμήθηκε τὸν καθρέφτη ποὺ κανόνιζε ἀπὸ μπρὸς του τὸ πέρασμά του. Ἦθελε νὰ δεῖ τὸ πρόσωπό του σ' ἕναν καθρέφτη. Ἐτρεχε στοὺς δρόμους μὲ τοὺς καθρέφτες.

Σήκωσε τὸ χέρι στὸ πρόσωπο. Ἐβγαλε φλόγες. Δὲν ἦταν ἀπὸ τὴ διάσημη του. Παρακάτω ἢ βυτίνα ἐνὸς συνοικιακοῦ παπουτσίδικου φωτιζόταν ὠχρά. Στὸ βάθος ἕνας θαμπὸς καθρέφτης σὰν ἀχνισμένος ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ μικροῦ ἠλεκτρικοῦ γλόμπου, μὲ σπασίματα ποὺ χάραζαν μαδρες παχειὲς γραμμὲς σὰ νεροσυρμὲς, διπλασίαζε τὰ παπούτσια. Στάθηκε. Ἐκανε πὼς ἔβλεπε τὰ παπούτσια. Ἐσκυψε λίγο. Καθρεφτίστηκε. Σηκώθηκε ἀπότομα, ἀποτροπιαστικά. Ἄρχισε νὰ τρέχει στὸ σπίτι. Δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν δεῖ κανένας γνωστὸς ἔτσι. Τὰ μάγουλά του ἦταν κίτρινα, κέρυνα καὶ στὴ μέση δυὸ κόκκινες δοῦλες, σὰν ἔστιες. Τὰ μάτια του τριγυρίζονταν ἀπὸ ζωηροὺς φωτιστέφανους. Τὸ στόμα κόκκινο μὲ γραμμὲς ἄσπρες, σὰ σκασμένο ὑστερ' ἀπὸ δυνατὸ πυρετὸ...

Ἡ Μαργαρίτα δὲν εἶχε γυρίσει ἀκόμα στὸ σπίτι. Ὁ κύριος Θρασύβουλος, μὲ τὰ φαῖα φρύδια ὑψωμένα πρὸς τὸ μέτωπο σὰν ἴσια κομμάτια ἴδιου κύκλου, διάβαζε τὴ φημερίδα του στὸ μικρὸ σαλονάκι. Ἡ κυρία Βιργινία πίσω ἀπὸ κουρτινάκι περίμενε νάναψηθῆσει ἢ Μαργαρίτα ἀπὸ τὸ βάθος τῆς σκοτεινιάς τοῦ δρόμου.

Ὁ Ἀλέξαντρος πῆγε στὸ γραφεῖο του. Δὲν εἶδε πουθενὰ τὴ Μαρίκα. Ἐνα φῶς λαμπύριζε στὸ βάθος τοῦ περιβολιοῦ, στὸ μέρος τοῦ σταύλου. Ζωγράφισε μιὰ φωτεινὴ δούλα στὰ μεγάλα μαύρα τζάμια τοῦ παρὰ θυροῦ ποὺ κοίταζε σιωπηλὸ τὴ νύχτα τοῦ περιβολιοῦ. Πλησίασε νὰ κλείσει τὰ ξώφυλλα. Ἄνοιξε σιγά, ἀθόρυβα: Ἡ φωνὴ τῆς Μαρίκας. Ἄπὸ ποῦ ἐρχόταν; Δὲ μποροῦσε νὰ ὀρίσει. Ἡ πόρτα εἶχε μείνει μισανοιχτή. Ἄκουγόταν κι ἀπὸ κεῖ. Νόμιζε ὅμως πὼς ἐρχόταν κι ἀπὸ τὸ φῶς ποὺ λαμπύριζε στὸ βάθος τοῦ περιβολιοῦ. Ἀδύνατο! Ἡ κυρία Βιργινία εἶχε ἀπαγορεύσει στὴ Μαρίκα κάθε σχέση μὲ τὸ παιδί τοῦ σταύλου. Φασαρίες, ἔξοδα, ἀνωμαλίες... Προπάντων τῆς ἐρχόνταν στὸ νοῦ σὰ φρικιαστικὴ ἀνάμνηση οἱ μελλούμενες διαπεραστικὲς κι ἀσίγαστες φωνὲς κόκατου μωροῦ καὶ τρώμαζε γιὰ τὴν εἰρηνικὴ ἠχητικὴ ἀνάμνηση...

Βγήκε στὸ διάδρομο. Κανείς. Πλησίασε στὴ σκάλα. Τοῦ φάνηκε πὼς ἄκουσε κάτω τὴ φωνὴ τῆς Μαρίκας.

Πῆγε στοὺς γέρους. Ἡ κυρία Βιργινία ἀνάγγειλε πὼς ἢ Μαργαρίτα ἐρχόταν. Ὁ ὑπηρετὰς δὲν περ-

πάταγε ὅσο ἔπρεπε ἀπὸ πίσω τῆς, πλησίαζε πολὺ. Θὰ τὸν κατσάδιαζε ἔπειτα.

Ὁ κύριος Θρασύβουλος σηκώθηκε. Εἶπε πὼς εἶχε κάποια ὄρεξη. Ἐπρεπε νὰ κατέβουν στὴν τραπεζαρία.

Ἐπιτέλους θὰ κατέβαιναν! Θὰ κατέβαινε κ' ἐκεῖνος. Ἡ Μαρίκα ἀκούγόταν κάτω καθαρότερα.

Ἡ Μαργαρίτα βρῆκε ἀφορμὴ καὶ μάλωσε τὴ Μαρίκα ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τῆς τραπεζαρίας. Ἦξερα πὼς ἦταν ἐκεῖνος μέσα. Ἐπειτα μπῆκε μὲ μιὰ καλησπέρα βραχνή, ἀγαναχτισμένη. Ἐκεῖνος πειράχτηκε ἀπὸ τὶς φωνὲς τῆς. Κατάλαβε γιὰ τί φώναζε. Σήκωσε τὸ κεφάλι προκλητικὸ. Ἡ Μαργαρίτα τὸν κοίταξε ἐπιπληχτικά, σχεδὸν περιφρονητικά. Ἐχασε τὸ θάρρος του. Κατέβασε τὸ κεφάλι: στὰ μεγάλα κίτρινα μάτια τῶν αὐγῶν ποὺ κοίταζαν πιὸ ἀπαλὰ ἀπὸ τὰ μάτια τῆς. Ἦταν μεγαλύτερη ἀπ' αὐτόν. Ἡ κυρία Βιργινία πάντα τῆς μίλαγε ἐμπιστευτικά...

Ὁ κύριος Θρασύβουλος θάπερνε τὸν καφέ στὴν κρεββατοκάμαρά του. Ἡ Μαργαρίτα ἦταν κουρασμένη ἀπὸ τὸ χορὸ τῶν ξαδελφῶν. Θὰ κοιμόταν. Ἡ κυρία Βιργινία δὲν εἶπε τίποτα. Ἐμεινε κάτω.

Ἐκεῖνος ἀνέβηκε στὸ γραφεῖο του. Ἄναψε τὸ φῶς. Περίμενε. Στὸ διάδρομο κανείς. Ἄκουσε στὴ διπλανὴ κάμαρα. Τίποτα. Ἐσκυψε τὸ κεφάλι κουρασμένο στὸ γραφεῖο. Καθρεφτίστηκε στὸ ἄσπρο γυαλιστερό μεταλλο τοῦ καλαμαριοῦ. Τινάχτηκε πίσω. Τὰ μάτια του ἦταν ἀκόμα κόκκινα. Ἡ κίτρινάδα εἶχε φύγει λίγο ἀπὸ τὰ μάγουλα. Εἶχαν ἐπικρατήσει περισσότερο οἱ κόκκινες δοῦλες. Θυμήθηκε... Ἐκεῖνοι ἴσως νὰ ἦταν ἀκόμα ἐκεῖ. Σηκώθηκε. Ἄρχισε νὰ περπατάει. Ἐκεῖνη ἔδειχνε κορμί κανονικὸ, γεμάτο. Μεγάλες σταλαγματιὲς ἰδρώτα φάνηκαν στὸ μέτωπό του, σὰ θαμπὰ, ἀσπροκίτρινα μαργαριτάρια. Κάτι ψιθύρισε. Ναι, ναι, καὶ τὰ μάτια τῆς δταν γύρισε καὶ κοίταξε τοὺς ἄλλους, ἦταν παιχνιδιάρικα. Ἐνας κόμπος τοῦ ἔκλεισε τὸ λαιμό. Τὸ σάλιο του εἶχε ξεραθεῖ. Ἐτσι πνιγόνταν τὸν τελευταῖο καιρὸ συχνά. Ἐβήξε γιὰ νὰ καταπιεῖ.

Ἐκοψε τὸ ἐξίμιμο. Κάποιος κρότος ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα. Πλησίασε. Τρίξιμο στὴ σκάλα. Κάποιος ἀνέβαινε. Ἐφυγε ἀπὸ τὴν πόρτα. Ἐτρεξε στὸ γραφεῖο. Κάθισε καὶ περίμενε. Κανείς. Σηκώθηκε. Πλησίασε στὴν πόρτα. Ἄκουσε στὸ διάδρομο. Κανείς. Μετανοίωσε ποῦ εἶχε φύγει. Ποῦ πῆγε;... Περίμενε νὰ κοῦσει κάτι. Ἦσυχία παντοῦ.

Μιὰ ιδέα! Ἐτρεξε στὸν τοῖχο. Κόλλησε τ' αὐτὸ μὲ προσοχή. Τ' αὐτὸ ποὺ δὲν ἦταν κρυμμένο κοκκίνιζε, φλογιζόταν. Ἄκουγε ἀχόρταγα. Ἡ Μαρίκα δυνόταν. Αὐτὴ εἶχε ἀνεβεῖ. Ἄκουσε λίγες στιγμὲς ἀκόμα. Τὸ γδύσιμο τελείωνε. Τραβήχτηκε ἀπὸ τὸν τοῖχο. Στάθηκε μιὰ στιγμὴ ἀμήχανος. Κοίταξε τὸ ἠλεκτρικὸ γλομπάκι ποὺ κρεμόταν ἀκίνητο. Ἐτσι ἔμενε ἀκίνητο καὶ τὸ μυαλό του. Ἄν κουνιόταν τὸ γλομπάκι, κάτι θὰ σκεπτόταν... Ἐπειτα ἔτρεξε στὴν πόρτα.

ΣΤΡΟΦΟΥΛΕΣ

I

Νησί μου γλυκομύριστο ἀπὸ ἄσπρα γιασεμιά
μεστὸν ἀποβροχάρη
Σὰ μιὰ Σουλτάνα ἀπὸ λουτρό μὲ λάγνη ἀραθυμιά
γιὰ τὸν ξανθὸ λυράρη
Κι' ὡς λούζει σε τοῦ δειλινοῦ τὸλόφλογο τὸ φῶς
σὰν πυρκαγιὰ στὰ τζάμια
βαθὲς τὰστήθη ἀσκῶνει σου κάποιος παλμὸς κρυφὸς
σὰν μπάτης στὰ καλάμια.

II

ὦ! Καρδιοχτύπια δλόδαθα στοῦ Μάη τὸ μισεμὸ
καὶ στῶν πουλιῶν τὸ διάβα
πλέκεστε κι' ἀνεβαινεται μὲ κρύφιο στεναγμὸ
στὰ σύγνεφα τὰ μπλάβα
Κι' ὦ! μοιρολόγι ἀνείπωτο στὴ λουλουδοθανή
στὸ κορρὸς τοῦ χειμῶνα
κι' ἀμφιβολία δλότρημη— «Ἄρα γες θὰ φανεῖ
πάλι ἢ Λίλα ἀνεμῶνα;

III

Βρυσουλα μὲ τὰ μάγια σου καὶ μὲ τὰ γερικά
ποῦ σὲ προικίζει ὁ Θρύλλος
καλόγνωμος καλόκαρδος μιλά σου ἐρωτικά
σὰν βάρδος πλάι ὁ μύλος
Νεράιδα στὰ κρύα νάματα ἄς λουζόταν μου ἢ ψυχὴ
στὸ λάβρο μεσημέρι
κι' ἄς λικνιζόνταν ξέγνιαστη στὸ μούρμουρο π' ἄχει
τὸ λάλο δροσονέρι.

IV

Κάπια ἀνεφτεραγίσματα ἀπὸ παλιὲς χαρὲς
μεστὴν καρδιὰ πηδῆσαν
κάπια τραγούδια ἀπὸ χλωμὲς θύμησες θλιθερὲς
γιὰ μιὰ στιγμὴ τονίσαν
Μὰ ἔφτασεν ἀφτοκράτορας ὁ Πόνος στὸ θρονί
στὸ αἱμάτινο τριπόδι
Πῆραν οἱ χλωμὲς τὸ γέλιο τους σβύσανε τὴ φωνὴ
καὶ πᾶνε ὡσὰν σὲ ξόδι.

V

Μικρὸ τώρα μοῦ φαίνεσαι σπίτι μου πατρικὸ
καὶ πιὸ συμαζεμένο
Πιὸς στένεφέ σας κάμαρες καὶ σένα φτωχικὸ
περιβόλι μου ἀνθισμένο;
Μικροῦλα πρὶν ἐθάμαζα τὸν κῆπο τὴν ἀβλή,
τότε ἢ μπασὰ πυλώνας
πολύστυλος μοῦ φαίνονταν. Μὰ τώρα ἀλί μου! ἀλί!
σὰν σπίτι μιὰς χελώνας.

Ἄνοιξε ἀθόρυβα καὶ τὴν ἔγειρε. Δὲν ἔκλεισε μὴν κανεὶ θόρυβο. Κοίταξε μὲ κάποιον ἀόριστο τρόπο στὸ διάδρομο. Οἱ πόρτες τῶν σαλονιῶν στὴ σειρά ὑψωνόνταν μεσ' στὸ σκοτάδι ἀκίνητες σὰν ἀμείλιχοι νυχτερινοὶ φύλακες. Προχώρησε στὴ σκάλα. Ἦσυχία κάτω. Γύρισε πρὸς τὶς πόρτες. Ἐκανε δυο-τρία ἀλαφροπάτητα θήματα. Στάθηκε. Τοῦ φάνηκε πὼς ἦρθε ἀπὸ κάτω ἕνα τρίξιμο σκληροῦ μεταξωτοῦ, ποῦ τὸ σκέπασε κάποια σκοτεινὴ προσπάθεια. Ἄκουσε καλῆτερα, λεπτότερα. Τίποτα. Ἀκαθόριστοι κρότοι ἐρχόνταν ἀπὸ τὸ σκοτάδι τοῦ περιβολιοῦ.

Ὀρμησε στὴν πόρτα τῆς Μαρίκας. Δὲν ἦταν κλειδωμένη. Τὸ σπίτι ἦταν ἀριστοκρατικὸ. Μπῆκε. Ἐκεῖνη λευκὴ, μὲ τὸ πουκάμισο, ἔκανε τὴν προσευχὴ τῆς δίπλα στὸ ξεστρωμένο κρεβάτι. Ἡ φλόγα τοῦ κεριοῦ, ποῦ ἄναβε πάνω σ' ἕνα ψηλὸ σακνὶ δίπλα στὸ κρεβάτι, τρεμούλιασε. Τὸ δωμάτιο γέμισε ἀπὸ ὠχρὰ φωτεινὰ κύματα. Ἐκεῖνη ἄνοιξε τὸ στόμα ἀπειλητικὰ κόκκινο. Δὲ βγήκε φωνή. Χάθηκε κάτω ἀπὸ τὰ σκεπάσματα τοῦ κρεβατιοῦ. Τὸ κερί ἔσβησε ἀπὸ τὸν ὀρμητικὸν ἀέρα τοῦ ἀνεβοκατεβάσματος τῶν σκεπασμάτων.

Ὅταν βγήκε στὸ διάδρομο δὲν εἶδε καμιὰ φωτεινὴ γραμμὴ. Θυμόταν πὼς εἶχε ἀφήσει γυρντὴ τὴν πόρτα. Πῶς ἔσβησε τὸ φῶς; Πλησίασε πασαπατευτὰ τὴν πόρτα. Ἐσπρωξε μὲ τὴν παλάμη. Δὲν ὑποχώρησε. Κάποιος τὴν εἶχε κλείσει. Βρῆκε μέσ' στὸ σκοτάδι τὸ πόμολο. Ἄνοιξε. Τὸ φῶς ἦταν ἀναμένο. Στάθηκε. Νόμιζε πὼς ἄκουσε κάτω τὸ τρίξιμο τοῦ σκληροῦ μεταξωτοῦ.

Μπῆκε μέσα, σὰ νὰ τὸν κυνήγαγαν. Πῆγε καὶ κάθισε κουρασμένος στὴν πολυθρόνα τοῦ γραφείου. Ἄκούμπησε τὸ κεφάλι μὲσ' στὰ δυὸ χέρια κ' ἔκλεισε τὰ μάτια. Σὲ λίγο τᾶνοιξε. Κοίταξε μπρὸς. Τὰ γράμματα τῶν ἐρωτικῶν ἱστοριῶν στὶς ράχες τῶν βιβλίων δὲν ἦταν κόκκινα. Κοίταξε ἄλλοῦ κουρασμένα. Ἐπειτα κοίταξε πάλι στὶς ράχες τῶν βιβλίων. Τὰ γράμματα δὲν τοῦ φάνηκαν πιά κόκκινα.

Τὸ σκληρὸ μεταξωτὸ ἀνέβηκε τὴ σκάλα. Ἄκουστηκε καθαρά στὴν ἄκρη τοῦ διαδρόμου μὲ τὰ τρίξιμα τῶν τελευταίων σκαλοπατιῶν. Προχώρησε σιγά, μὲ θρόισμα ἀργό, σκεπτικὸ. Ἐπειτα δὲν ἀκούστηκε. Σκεπάστηκε ἀπὸ τὸ σκοτάδι σὲ βαθύτερο πιὸ ἀτάραχο συλλογισμό. Σὲ λίγο ξανακούστηκε σὰ νάναψηθῆσε ἀπὸ τὸ σκοτάδι. Ἐκανε μιὰ διαδρομὴ στὸ διάδρομο χαρούμενη, θριαμβευτικὴ. Ἐξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ γραφείου του στάθηκε περισσότερο, θρόισσε θριαμβευτικότερα, σὰ νὰ τοῦ ἔστελενε κάποια καθησυχαστικὴ λύπη... Ὁ φύλακας Ἄγγελος ἔκανε τὴ θριαμβευτικότερη διαδρομὴ του.

Ἡ Μαρίκα θὰ παντρευόταν τὸ παιδί τοῦ σταύλου...

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

VI

Κάπιο άλυχτά στάκροδρομο θρηνητερά σκυλί
στο κρύο τὸ μεσονύχτι
κι' ἡ σκέψη μου υπερδέβεται τρεμάμενη δειλή
σ' ἄλόμαθρο ἓνα δίχτυ.
Ἄνήμπορη σταμάτησε κι' ἡ πέννα στο χαρτί
στο γύρισμα τοῦ Φύλλου
Μιά κολασμένη ἀκούω ψυχὴ στὴν ἄμαρτία δετὴ
σιτλόχτημα τοῦ σκύλου.

ΣΙΤΣΑ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

T. P.

Σὲ μιὰ μακροσμένη μουσικὴ —
Σὲ μιὰ Νύχτα —
Σὲ μιὰ γυναίκα ἠδονικὴν ὅπως ἡ Ἄμαρτία.

Je veux dormir ! dormir plutôt que vivre !
Dans un sommeil, douteux comme la mort,
J'étaieraï mes baisers sans remord
Sur ton beau corps poli comme le cuivre.

BAUDELAIRE

Τὰ εὐωδιασμένα σου μαλλιά στο στήθος μου νὰ σφίξω,
θέλω, σὰν δέσμη ἀπὸ ὑγρὲς μεθυστικὲς διολέττες —
κι' ἔτσι στο ὦτρό που τὰ μαλλιά θὰ ζώνουν πρόσωπό σου
τῶν μακρουλῶν ματιῶν σου νὰ πεθαίνει ἡ γλυκερὰ λάμψη.

Μὴ συλλογιέσαι τὸ Ὑστερα καὶ τὸ Αὔριο μὴ σὲ νοιάζει.
Τὸ ὑγρὸ κόκκινο στόμα σου (πού μόνο αὐτὸ μοῦ δίνει
μεσ' στὰ θαθεῖα φιλιὰ τὴ λησμοσύνη) ὦ, ἀφισέ με,
φιλώντας, τὴ βαλσαμικὴ πνοή σου νὰ ἀνασαίνω !

Στὸν οὐρανὸ παραφρονοῦν τ' ἀνώνυμα, ἄπειρα Ἄστρα.

Ἔτσι γυμνὴ καὶ ἠδονικὴ πειδ' ἀπ' τὴν Ἄμαρτία
τυλίξω γύρω μου καὶ με τὰ τρέμοντά σου χεῖλη
ψηλάφισέ με ὕστερικὰ καὶ ἀγάλια ζήτησέ μου
στο ἄνθινο πού θὰ φλέγεται λιγόθυμὸ σου σῶμα
στο κρυφὰ μέλη τὰ θερμὰ (— — —)
τὰ θεία κι' ἄνομα παντοῦ φιλιὰ μου νὰ σκορπίσω.—

Τὴν ἀτονία ! τὴν ἀτονία ! μετὰ ἀπὸ μιὰ σκληρὴν
ἐκλεπτυσμένην ἠδονὴν τοῦ ἔνοχου ἔρωτός μας
(Μὴ συλλογιέσαι τὸ Ὑστερα καὶ τὸ Αὔριο μὴ σὲ νοιάζει)
τὴν Ἄτονία νὰ βροῦμε πού βαρετὰ νὰ μᾶς ναρκώσει.—

Κι' ἄφωνοι κάτω ἀπ' τῶν ζεστῶν μαλλιῶν σου τὴ σκιά
πού θὰ τυλίγει στοργικὰ τὴν ἄμαρτία μας
με ἀκίνητα τὰ μάτια μας καὶ τ' ἄδρανὴ μας χέρια

γιὰ πάντοτε ἄς λησμονηθοῦμε ἐκεῖ, πικρὴ ἀδελφὴ μου !

XI 1922

ΠΑΝΟΣ Ν. ΚΑΡΑΒΙΑΣ

ΣΚΙΤΣΑ

ΟΛΑ ΡΟΖ.....

Ξαπλωμένη σ' ἓνα χαμηλὸ ντιβανάκι, γεμάτο που-
πουλένια μαξιλαράκια, παίζει με μιὰ βεντάλια ρόζ,
πού κρατεῖ στα χέρια. Ἐνα μαγναδέσιο φορεματάκι
ρόζ τὴ ντύνει ἀνάλαφρα. Τὰ δάχτυλά της με τὰ ρόζ
τὰ νυχάκια—τὰ γυαλιστερά ἀπὸ τὴν πολλὴ περι-
ποίηση—ὅπως παίζουν με τὰ φτερά τῆς βεντάλιας,
φαντάζουν σὰν πέταλλα ρόδου. Τὰ μάτια της χαμο-
γελοῦν—δὲν εἰξέρουν τί σημαίνει τὸ ἀντίκρυσμα τοῦ
πόνου—κάτου ἀπὸ ἓνα ρόδινο, ἀτάραχο, μέτωπο, πού
καμμιά σοβαρὴ σκέψη δὲν τὸ κούρασε ποτέ. Καὶ χρω-
ματίζονται ρόζ καὶ τὰ μάγουλα με τὸ ἀντιφέγγισμα
τοῦ ρόζ ἀμπαζούρ, πού σκεπάζει τὴ λάμπα στο πλα-
γινό της τραπεζάκι.

Ὁ ἥλιος γέρνει στο βασίλειμά του. Οἱ στερνὲς του
ἀχτίδες χρυσίζουν τὸ γύρω του οὐρανὸ καὶ ροδίζουν
τὸ ἀπέναντι βουνό.

Ἄλλα ρόζ, ρόζ, ρόζ....

Καὶ συλλογίζεται....

Τι ἄμορφη πού ἦτανε φῆς βράδυ στο χορό ! Ποία
μποροῦσε νὰ ξεβγαίει μπροστὰ της ; Σὲ κάθε βλέμμα,
πού ἐπάνω της σταματοῦσε, διάβαζε τὴ λαχτάρα τοῦ
πόθου. Σὲ κάθε στροφή χοροῦ, τῆς ἠδονῆς τὸ τρεμού-
λιασμα. Ἐννοιωθε ἀνάμεσα στὰ πολύχρωμα τὰ φῶτα,
στῶν λουλουδιῶν τίς μυρουδιές, στῆς μουσικῆς τοὺς
ἤχους, πού καὶ κείνην τίποτε ἄλλο δὲν τὴ μάγευε,
παρὰ τῆς ἄμορφιάς της ἢ ἀνίκητῆς δύναμης. Καὶ γε-
λοῦσε με τὸν πόθο, πού ἀναθε ἢ ρόδινη σάρκα της
στὶς μύριες γύρω της καρδιές.

Καὶ δὲν λυπώντανε οὔτε τὸ ξανθὸ τὸ ξανθὸ τὸ παλ-
ληκάρι, τὸν τεχνίτη με τοὺς παράφορους ἐνθουσια-
σμούς, τὸ ἀγουροξυπνημένο παιδί, πού πειδ' ψηλά κι'
ἀπὸ τὴν τέχνην του ἔσταινε τὸν ἔρωτα, σαρκωμένο
στῆς ἄμορφιάς της τὸ μεγαλεῖο.

Καὶ χαμογελάει ἀναμετρῶντας τὰ λόγια του : «Γιὰ
τὴν ἀγάπη σου θὰ πεθάνω !» πού τῆς τὰ ψιθύρισε με
πάθος, ἐνῶ ἔσθυναν τῆς μουσικῆς οἱ ἤχοι καὶ ἡ πνοὴ
τοῦ τῆς θέρμαινε τὸ ρόδινο τὸ αὐτάκι της.

Νικήτρα τῆς ζωῆς περνοῦσε περήφανη με ρόδινοὺς
στοχασμοὺς ἀνάμεσα σ' ἓνα ρόδινο κόσμο.

Ἄλλα ρόζ, ρόζ, ρόζ.....

Τῆς φέρνουν ἓνα γράμμα. Εἶναι γραμμένο σὲ ρόζ
χαρτί. Χαμογελάει καὶ τὸ ἀνοίγει.

Διαβάζει :

«Ὅταν λάβεις τὸ γράμμα μου δὲ θὰ ζῶ πειδ'. Κα-
νείς ποτέ δὲ θὰ μάθει τὴν αἰτία τοῦ θανάτου μου. Μο-
νάχα σὺ θὰ τὴν ξέρεις. Σοὺ τῶπα φῆς βράδυ. Γιὰ τὴν
ἀγάπη σου θὰ πεθάνω».

Τὰ δάχτυλά της τρεμουλιάζουν, σὰν τοῦ ρόδου τὰ
φύλλα, ὅταν ὁ ἄνεμος τὰ σαλεύει. Κλεί τὰ μάτια της
θαρρεῖ, πὼς ἓνα σύγγεφο περνάει μπρὸς τους καὶ τὰ
σφαλáει.

Τὸ δύστυχο, τὸ μεγαλόκαρδο παιδί, μπουμποῦκι,
πού δὲν πρόφτασε ν' ἀνοίξει τὰ φύλλα του στῆς ζωῆς
τίς φρυχτότατες ἀλήθειες, δὲ ζεῖ πειδ' !

Τι κρίμα !

Μὰ γιατί ν' ἀφήσει τίς χαρὲς τοῦ κόσμου ;
Καὶ γιατί ἄλλο ; Γιὰ τὴν ἄμορφη τῆς !
Σ' αὐτὴ τὴ σκέψη ξανανοίγει τὰ μάτια.
Τὸ σύγγεφο, πού γιὰ μιὰ στιγμή τὰ πλάκωσε, δὲν
εἶχεν τοῦ θανάτου τὴ μαυρίλα.
Ἦτανε ρόδινο καὶ κείνο.
Ἄλλα ρόζ ! . . .

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΔΡΙΝΟΥ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

Η ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΞΕΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΤΥΠΟ

Καθὼς χρόνια τώρα μένω στὴν ξενιτιά καὶ μπορῶ
νὰ πῶ πὼς ἀναγκαστικῶς πειδ' εἶμαι κάπως λιγάνι
περισσότερο ἐνήμερος στὰ ξένα γράμματα ἀπὸ ἄλλους
πού δὲν ἐβγήκαν ἀπὸ τὸν ἀσύγκριτον ἀττικὸν οὐρανὸ
(ἢ τὸν αἰγυπτιακὸ καὶ τὸν πολιτικὸ), θαρρῶ πὼς δι-
καιοῦμαι νὰ πῶ παστρικά δυὸ τρία λόγια γιὰ τὴν ἀν-
τίληψη τῆς ξένης φιλολογίας στὴν Ἑλλάδα καὶ στὰ
ἑλληνικὰ κέντρα καθὼς τοῦλάχιστον καθρεφτίζεται
ἀπὸ ἓνα σωρὸ περιοδικὰ πού μοῦ ἔρχονται.

Ποτέ μου, λοιπόν, δὲν εἶδα τόση στραθὴν ἀντίληψη.
Ἄλλοίμονο σ' ἐκείνον πού διψῶντας νὰ μάθῃ πὼς σκέ-
πεται ὁ ξένος κόσμος πιστευτῆ σὲ μερικὰ ἐπιπολαι-
ογραφήματα πού δῆθεν ἔχουν τὴν ἀπαιτήση νὰ παρου-
σιάσουν στὸν ἑλληνα ἀναγνώστη τὴν ἐξωτερικὴ πνευ-
ματικὴ κίνηση ! . . . καὶ τὸ κυριώτερο εἶναι πού στὰ
φιλολογικὰ περιοδικὰ πού εἶναι ὁ ρόλος τους καὶ ἔχουν
τὴν ἀποστολὴ νὰ μιλήσουν γιὰ τὴν ξένη φιλολογία
γράφονται οἱ πειδ' ἐξωφρενικὲς ἀνακρίβεις.

Θὰ μποροῦσα νὰ ράδειαζα στῆλες καὶ κατεδατὰ
ἀπὸ παραδείγματα. Δὲν ἔχω ὅμως σκοπὸ οὔτε νὰ λυ-
πήσω, οὔτε νὰ ἐξευτελίσω κανένα ἀπὸ αὐτοὺς πού
ἴσως νάχουν μόνο φταίξιμο μιὰν ἀδικαιολόγητη πε-
ποιθήση στὴ μάθησή τους.

Πολλοὶ θαρροῦν πὼς ἀρκεῖ νὰ κουτσοδιαβάξουν δυὸ
τρία φράγικα κολυβογράμματα, γιὰ νὰ μποῦν στὴν
ψυχὴ καὶ στο αἷμα τῆς δυτικῆς καὶ τῆς κεντρικῆς
Εὐρώπης. Μιὰ φορὰ κι' ἓναν καιρὸ ἦταν ὁ Νίτσε καὶ
ὁ Ἴμπσεν τῆς μόδας. Πολλοὶ ἔπεσαν θύματα τῆς κα-
κῆς τους ἀντίληψης αὐτῶν τῶν δύο κολοσσῶν. Θάρρεψαν
πὼς τοὺς κατάλαβαν καὶ προσεπάθησαν νὰ τοὺς μιμη-
θοῦν δὲς του λοιπὸν κάθε τόσο, σὲ κάθε κριτικὸ ψευ-
τοσημείωμα γιὰ ξένα ἢ νέα γράμματα τὰ δυὸ αὐτὰ
δνόματα στὴν πρώτη μόστρα. Ἄμαρτίες πού τίς εἶ-
χεν ὁ Ζαραθούστρας καὶ ὁ Στόκμαν ! Θεάτρο ἦθελες ;
δὲς του Ἴμπσεν. Φιλοσοφία ; νάσου καὶ Νίτσε κάθε
γραμμῆ. Ἦτανε τὸ ἐνδειχτικὸ τῆς πολυμάθειας πού
νόμιζαν πὼς κατεῖχαν καὶ πού πάσκιζαν νὰ δείξουν

μερικοὶ τεχνοκρίτες με κάθε μέσο. Σήμερα ἄλλαξαν
τὰ πράματα. Ἀδιάβαστοι, ἢ τὸ πολὺ μισοδιάβαστοι,
ἀχρομεσίτες, πού εἶναι χειρότερο, ἐκείνοι πού ἔχουν
τὴν ἀξίωση νὰ δείξουν στὸν ἑλληνικὸ πνευματικὸ κό-
σμο τὴν Εὐρωπαϊκὴ λογοτεχνία καὶ σκέψη, γίνον-
ται θύματα μιᾶς πολὺ παράξενης τύφλωσης. Ἀπὸ μιὰ
ψύχωση πού γεννᾷ ὄχι ἓνας ἀξιεπίαινος ζῆλος παρὰ
ἓνας συχαμένος φθόνος γιὰ κάθε ἑλληνα συνάδελφόν
τους, ἀποροῦν καὶ ἐξίστανται με θαυμασμὸ μπροστὰ
σὲ ὅτι δῆποτε τοὺς ξεφουρνίσει ὁ Εὐρωπαϊκὸς τύπος,
ἔστω καὶ πορνογραφικὸ. Προσέξτε λοιπὸν τί γίνεται.
Κανένα σοβαρὸ περιοδικὸ, ἐκτὸς ἀπὸ δυὸ τρία κι' αὐτὰ
μετρημένα, δὲ δέχεται ἀνταλλαγὴ φύλλου με κανένα
δικό μας, ἐξὸν πειδ' ἀν εἶναι κανένα παλιὸ μέδραιω-
μένη φήμη. Ὅλα ὅμως τὰ ἄλλα Εὐρωπαϊκὰ περιοδι-
κά καὶ ἐξυπηρετοῦν ἰδιαιτερές κλίκες καὶ φιλο-
λογικὲς συντροφίες ἢ παρέες, πού δὲ θγαίνουν παρὰ
γιὰ νὰ θυμιάσουν τρία τέσσερα πρόσωπα καὶ πού με
κάθε θυσία ζητοῦν νὰ γνωριστοῦν στὸν ἔξω κόσμον,
ἀφοῦ στὸν τόπο τους δὲ διαβάξονται παρὰ ἀπὸ μιὰ
χοῦφτα ἐνδιαφερομένων, φαντασθῆτε πὼς καταδοκοῦν
τὸν ἀναγνωστικὸν κόσμον στὶς ξένες χῶρες. Ἐῆρω τέ-
τοια λαθρόβια δημοσιεύματα ἰταλικά, γερμανικά καὶ
γαλλικά. Ἐμεῖς χάρτουμε καὶ χάρτουμε, καὶ ψω-
ροπερήφανοι γιὰ τὴν μᾶς καταδέχτηκε ὁ ξένος, γράφον-
τας τὴ λογοτεχνικὴ κίνηση ἐνὸς τόπου εἶναι δυνατόν
νὰ παραλείψουμε τοὺς Εὐρυπιδῆδες καὶ τοὺς Πίνδα-
ρους πού διαλαλοῦν τὰ περιοδικὰ του πού μᾶς ἔρχον-
ται (καὶ ὄχι τὰ ἄλλα) ; προσθέστε καὶ μερικὰ προπα-
γανδιστικὰ φύλλα καὶ δῆτε πειδ' τί γίνεται. Πέρνετε
ἓνα ἑλληνικὸ φιλολογικὸ περιοδικὸ καὶ ἀνοίγετε τὴν
ξένην του κίνησην θὰ ξαφνιστῆτε γιὰ τὰ διθυραμβικὰ
στεφάνια γύρω στὰ δνόματα τοῦ Ἄλφα καὶ τοῦ Βῆτα
(δίχως κἂν οἱ συντάχτες νὰ προτάσσουν τὸ «κύριος»
ἢ μονάχα τὸ κ.) πού πλέχουν στο πέλαγωμα τῶν
φληναφημάτων οἱ κριτικοὶ, ὅπου ἀνακατώνονται οἱ
πειδ' λυρικὲς ὑπερβολὲς με ὄλες τῆς μεταφυσικῆς φι-

λοσοφικές θεωρίες. Ἄοριστολογία καὶ θαλάσσιμα τίτλων καὶ ὀνομάτων ξένων.

Ἀναπολήσετε τώρα καὶ τὸν ξένον ἑλληνομαθῆ ποῦ ἀπὸ περιέργεια ἂν τοῦ πέσει κανένα τέτοιο περιοδικὸ στὰ χέρια του, θὰ τὸ ξεφυλλίσει νὰ δεῖ τί λέμε γιὰ τὴν φιλολογία τῆς πατρίδας του. Θὰ φρίξει, ἂν δὲ χαμογελάσει περιφρονητικά· ἂν μάλιστα προσέξει καὶ σὲ μερικές μεταφράσεις ἀποσπασμάτων, τότε δάλ' του ρίγανη! . . .

Συνοπτικά, λοιπόν, νὰ τί γίνεται· ἡ ἄγνοια τῆς πραγματικῆς λογοτεχνικῆς κίνησης καὶ συνεπῶς ἡ τυφλὴ ἐγκόλπωση κάθε πληροφορίας, ἀρκεῖ νὰ εἶναι ξένη, δίνουν μίαν ἰδέα τόσο στρεβλὴ στὸν ἑλληνα ἀναγνώστη γιὰ τὴν ξένη φιλολογία, ὅση θὰ εἶχε ὁ ξένος διαβάζοντας σημεῖωματα γιὰ τὴ δική μας ποίηση ὅπου θὰ παραλείπεται π. χ. τὸνομα τοῦ κ. Παλαμᾶ καὶ θάραδιάζονται μιὰ ἄρμαθαιὰ ἀπὸ τοὺς συνεργάτας τῶν πεζῶν ποιημάτων τοῦ τάδε καὶ τοῦ δεῖνα μικροπεριοδικοῦ!

Οἱ συνταχτικὲς ἐπιτροπὲς ποῦ κατὰ τὰ ἄλλα ὄχι μόνο μπορεῖ νὰ εἶναι ἐξαιρετικὲς παρὰ καὶ νὰ τιμοῦν ὡς ἕνα βαθμὸ τῆς φιλολογίας μας, δὲν ἀντιλαμβάνονται αὐτὴ τὴν κατάσταση; ἀναλογίζονται ἄραγε τὴν εὐθύνην ποῦ ἔχουν ἀπατώντας τοὺς ἀναγνώστες τους; Γιατὶ νὰ θεωρῆται ἡ λογοτεχνικὴ κίνηση παραγέμισμα τῶν τελευταίων σελίδων καὶ συνήθως νὰ φίνεται στὴ μεταφραστικὴ ἀδυναμία κάθε γυμνασιακοῦ παιδάρου; Δὲν εἶνε ντροπὴ γιὰ τὰ λεγόμενα φιλολογικὰ περιοδικὰ νὰ πέφτουν ἔξω, ἐκεῖ ποῦ τὰ χρονογραφήματα μονάχα τῶν ἐφημερίδων δίνουν πιστότερες πληροφορίες;

Ψευτοδιαβάσματα ἀπ' ἐδῶ κι' ἀπ' ἐκεῖ δὲ θὰ μορφώσουν ποτὲ τὸ γλωσσομαθῆ κριτικὸ. Χρειάζεται δουλειὰ ἐπισταμένη, συνεχῆς, ἀδιάκοπη, συστηματικὴ, εἶναι ἀπαραίτητο πρῶτα ὁ ἴδιος κριτικὸς νὰ σχηματίσει, γιὰ τὸν ἑαυτὸ του κᾶν, μιὰ γενικὴ ἰδέα γιὰ τὴν ψυχολογικὴ τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἱστορία του, καὶ εἰδικώτερα μιὰ γνώμη γιὰ τὴν ἐξέλιξη τῆς φιλολογίας του· τότε μόνο θὰ μπορέσει σὲ μιὰ σειρά ἄρθρων ὄχι μόνο νὰ κάμει τὸ ἀναγνωστικὸ του περιβάλλον νὰ ἐνδιαφερθεῖ στὸ θέμα του, παρὰ, λίγο-λίγο, νὰ τὸ προσελκύσει καὶ νὰ τὸ διδάξει καὶ κατόπι νὰ τοῦ ὑποδείξει ποῦ πρέπει νὰ στρέφει τὴν προσοχή του. Κατόπι θὰ ὑποδείχνει πάντα. Καὶ ἔτσι θὰ κερδίσει τὸ κῦρος τὴν ψυχὴ τῆς κριτικῆς. Τὸ δὲ κῦρος δὲ συμβιδάζεται μετ' τὴν ἀγγραμματοσύνη καὶ ἀκόμα λιγώτερο μετ' τὴν τεμπελιά.

Παρίσι.

M. ΒΑΛΣΑΣ

ANDRÉE SAINT - YS

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ ΦΥΛΛΩΝ

Ὁ χινοπωρινὸς Ἀέρας, ποῦ πέρναγε, μοῦ εἶπε μίαν ἱστορία, — τὴν ἱστορία τῶν Νεκρῶν Φύλλων.

Ἄλλοτε, στὴ θαυμασία Αἴγυπτο τῶν Φαραῶ καὶ στὴ μεγαλόπρεπη Ἑλλάδα μετὰ τὰ καθαρὰ μάτια, ὑπῆρχαν νέες παρθένες ἀφιερωμένες στοὺς θεοὺς, ποῦ τὶς ἔλεγαν Ἱερὰς Χορεύτριες. Μετὰ σοφοὺς καὶ λεπτοὺς ρυθμοὺς λάμπρυναν τὰ Μυστήρια, κι' ὁ λαὸς δὲν κουραζόταν καθόλου ἀπὸ τὴν ἀτέλειωτη χάρη, ποῦ σκεπαζόταν καθεμὰ ἀπὸ τὶς κινήσές τους. . . .

Ἔτσι, ἔγινε, στὴ θαυμασία Αἴγυπτο καὶ στὴ μεγαλόπρεπη Ἑλλάδα, οἱ Χορεύτριες νὰ πεθάνουν μετὰ τὰ χρόνια κι' οἱ ψυχές τους, οἱ ρυθμικὰ καὶ πάντα κινούμενες ψυχούλες τους ἀκολούθησαν τὴν τύχη τῶν δρόμων τοῦ Ἀπείρου, σκαρφάλωσαν χορεύοντας τὴ σκάλα τοῦ ζαφείρου ποῦ βγάζει στὰ πρῶτ' ἄστρα καὶ σκορπίστηκαν ἀνάμεσα στὰ σύννεφα ἐδῶ κι' ἐκεῖ ρυθμίζοντας τὰ δῆματα καὶ τὰ πρόσωπά τους κι' ὑμνώντας τοὺς θεοὺς μετὰ τὸν τρόπο ποῦ τοὺς εἶχαν μάθει.

Οἱ αἰῶνες πέρασαν. Ἡ γῆ γύρισε μέρες καὶ μέρες καὶ νὰ ποῦ ἕνα καινούριο πέταγμα μικρῶν πλανώμενων ψυχῶν σκαρφάλωσε τὸν δρίζοντα. Μπρὸς στὸ μαζεμένο πλῆθος τῶν μακρινῶν Ἱερειῶν τοῦ Ρυθμοῦ, οἱ ἐρχόμενες, γυρίζοντας δυο-δυο χαιρετιόνταν, κούναγαν τὴν ἀέρινη ρευστότητά τους σὲ δῆματα μενουέτου, σκεδίαζαν μιὰ γκαθότα, κάνοντας φιλάρεσκα τσακίσματα μετὰ τὴν γεροντιστικὴ καὶ θελκτικὴ χάρη, ποῦ ἀπὸ ἐνθουσιασμό, οἱ γραμμὲς ἀνοίχτηκαν νὰ τὶς δεχτοῦν.

Μὰ τότε τὰστέρια παραπονέθηκαν. Τὰστέρια εἶναι ὄνειροπόλα καὶ σκεπτικὰ. Ἀγαποῦν νὰ περνοῦν τὶς νύχτες μὲς' στὸν προσδιορισμὸ τοῦ Ἀπείρου, ἀνοίγοντας τὰ μεγάλα χρυσὰ μάτια τους. Οἱ μικρὲς ἐκείνες ἀκαθόριστες καὶ περιπλανώμενες δμίχλες, ποῦ πέταγαν κανονικὰ γύρω τους, τάραζαν τὸν ἐκστατικὸ τους ὀραματισμὸ. Λεπτὲς καὶ λευκὲς ὡς κρῶσια σύννεφου, οἱ χορεύτριες ψυχῆς τῶν ἀναμάρτητων Ἀρχαίων γυναικῶν καὶ τῶν πουδραρισμένων μαρκεσιῶν μαζεύτηκαν σ' ἀτέλειωτους κύκλους γύρω ἀπὸ τὰ Πριγκηπόπουλα τοῦ Οὐρανοῦ. Ἐκεῖνα ἀγανάχτησαν ποῦ σκιαστήθηκαν ἀπὸ τόσο μάταια πραγματάκια κι' ἡ Αἰώνια Ἀρχὴ τῶν κόσμων συγκινήθηκε.

Ὅτε νὰ τὸ σκέπτεται κανεὶς δὲν ἔπρεπε νὰ κάνει ἀκίνητες γιὰ πάντα τὶς οὐράνιες χορεύτριες. Ἀπὸ θυμὸ θὰ σκίαζαν περισσότερο τοὺς ἀστερισμοὺς. Τότε ὁ Ἀέρας εἶχε μίαν ἰδέα. Ὁ Ἀέρας ἔχει πολλὰς ἰδέες, γιὰτὶ πηγαίνει παντοῦ, ἀκούει καὶ βλέπει τὰ πάντα καὶ μαζεύει χουφτεὲς σκέψεων καὶ ὀνείρων, στὸ δρόμο. Ὁ Ἀέρας λοιπὸν εἶχε μίαν ἰδέα, ποῦ φάνηκε

ἐξαιρετικὴ σ' ὅλο τὸν κόσμο, — θέλω νὰ πῶ σ' ὅλους τοὺς Κόσμους. . . .

Οἱ κινούμενες ψυχὲς θᾶμεναν φρόνιμες κι' ἀκίνητες στὶς τρεῖς ἐποχὲς κάθε χρόνου. Ἡ τέταρτη ἐποχὴ θὰ εἶταν δικιά τους.

Ἐκείνες, ἀφοῦ εἶχαν ἐλεύθερη τὴν ἐκλογὴν, διάλεξαν τὸ χινόπωρο μετὰ τὰ θαμπὰ χρυσάφια, τὰ λαμπρὰ ἡλιοδασυλέματα, τὰ κεντημένα μετὰ πετράδια. Κ' ἐπειδὴ ἦταν καλὲς καὶ τίμιες ψυχούλες, εὐχαρίστησαν τὰστέρια, ποῦ τοὺς ἐπέτρεψαν ἐνενηντα μέρες χοροῦ τὸ χρόνο καὶ γιὰ νὰ μὴν τὰ στεναχωροῦν παραπολύ, ἀποφάσισαν νὰ κατεβαίνουν πολὺ χαμηλὰ στὴ γῆ, πᾶνω ἀπὸ τὶς πόλεις καὶ τὰ δάση.

Ἀπὸ τὸν καιρὸν ἐκείνον, ὅταν φτάνει τὸ χινόπωρο μετὰ τὰ θαμπὰ χρυσάφια, ὁ Ἀέρας σηκώνει τὸ τόξο του, ἡ Αὔρα κουρντίζει τὴν βάρβυτῶ της καὶ τὰ νεκρὰ φύλλα μετὰ φορέματα ἀπὸ τριμένο μετάξι ρίχνονται στὰ δῆματα τοῦ θάλας.

Ὅταν φτάνει τὸ χινόπωρο, οἱ φλύαρες ψυχὲς τῶν μικρῶν μαρκεσιῶν τοῦ παλιοῦ καιροῦ ἀφίνουν τὸν οὐρανὸ. Γλυστοῦν στὰ κίτρινα, κόκκινα, μαδιὰ καὶ χρυσὰ φορέματα τῶν νεκρῶν φύλλων κι' ἀρχίζουν νὰ στριφογυρίζουν στοὺς ἀνέμους, ψιθυρίζοντας παιδικάτικα κι' ἐρωτικά τραγούδια. . . .

Ἀπὸ κεῖ βγήκε ἡ λαμπερὴ θεωρία τῶν Ἱερῶν Χορευτριῶν, τῶν συγχρόνων μετὰ τοὺς θεοὺς. Αὐτὲς διαλέγουν νεκρὰ φύλλα πολὺ λεπτὰ καὶ πολὺ ξανθὰ καὶ τεχνικὰ φαλλιδισμένα, νεκρὰ φύλλα, ποῦ κουνιόνται στὸν οὐρανὸ σὰ μπρούτζινα θυματήρια καὶ ποῦ πετᾶνε ἀπὸ κλαδί σὲ κλαδί σὰ χρυσὰ πουλιά.

Κι' ὅταν τὸ χινόπωρο ἔχει φύγει, ἐκεῖ κάτω, πολὺ μακρὰ, στὸ συννεφιασμένο Παλάτι τῶν Ἐποχῶν, ὅταν τὰ στρώματα τῶν φύλλων εἶναι σαδανωμένα κάτω ἀπὸ τὰ στρώματα τοῦ χιονιοῦ, οἱ μικρὲς ψυχὲς στριφογυρίζοντας ξαναθεβαίνουν γρήγορα μέσα σ' ἕνα τύλιγμα δμίχλης, ἐκεῖ ψηλά, δλόψηλα, ἀνάμεσα στὰστρα, ποῦ εἶναι πηγμένα μετὰ στὸ ἀκίνητο ὄνειρό τους.

Νὰ ἡ ἱστορία τοῦ Χινοπωρινοῦ Ἀέρα, τοῦ Ἀέρα ποῦ ξαίρει τόσα πράγματα. . .

(Μετὰφραση)

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΒΙΒΛΙΑ

Τυμφρηστοῦ — ΔΕΙΛΙΝΑ. Ἀθήνα 1923.

Ἀπὸ χρόνα παρακολουθῶ μ' εὐχαρίστηση τὸ ἔργο τοῦ φίλου κ. Τυμφρηστοῦ. Ἐχτείνεται στὸ μυθιστόρημα, στὸ διήγημα, στὸ ποίημα. Ἄν καὶ ἀρχαῖος λόγιος, ὁ κ. Τυμφρηστὸς, δὲν ἔχασε τὴν δροσιά του.

Μέσα στὰ «Δειλινὰ» του συναντῶ μερικὰ δημορφα κομμάτια. Ἀναφέρω ὀνομαστικά μὴ σύντομη μπάλαντα πολὺ περιεχτικὴ: τὴν «Κυρα-Καλή».

Μὲς τὸ τετράψηλο πυργὶ
Κυρὰ Καλή,
πετοῦν οἱ πλάνοι στοχασμοὶ
ὡς τὸ πουλί.

Γύρω τροχίζου τὸ σπαθὶ
Κυρὰ Καλή,
ἵπποτες ξακουστοὶ
κι' ὄρατοι πολὺ. . . .

Ἀκόμα τὸ τρεχᾶτο καὶ χαριτωμένο ἐκεῖνο «Σὲ προσμένω».

Κι' ἂν ξεχάσεις νάρθης
ἐγὼ θὰ σὲ προσμένω

θὰ προσμένω πάντα
μ' ἄγρυπνη ψυχὴ
καὶ μετ' ἀηδονάκια
καὶ μετ' ἡλιονία!

Κάποτε ὁ κ. Τυμφρηστὸς κατέχει μίαν ἀπλὴ φιλοσοφία. Νὰ ἕνας χαρακτηρισμὸς τοῦ ὀψιπλουτισμοῦ.

Καὶ χτίζει μετὰ κείνες παλάτι τρανὸ
μὴ κοντέσσα μεγάλη
ἢ ὁ γιὸς τοῦ μπακάλη!

Τὸ καλλίτερο μέρος τῶν «Δειλινῶν» εἶνε οἱ Στροφές. Εἶνε καθαρὰ ἐπιρεασμένες ἀπὸ τὸ Μορέας, ἀλλὰ ὁ κ. Τυμφρηστὸς μπόρεσε νὰ δώσει καὶ κάτι δικό του. Συναντιέται τὸ ἀπλὸ μαζὺ καὶ τὸ λυπητερό.

Ἀπὸ τὸν κ. Τυμφρηστὸν κι' ἄλλη φορὰ εἶχα γυρέψει περισσότερὴν προσοχὴ στὴ γλώσσα καὶ στὸ ὄψος ἀφοῦ ἔχει τὸ αἶσθημα, κατὰ δυστυχία ἀκόμα δὲν ἀξιώθηκα νὰ ἰδῶ νὰ ἐχτελεστεῖ ἡ ἐπιθυμία μου. Α. Γ.

M. Φιλήντα ΠΑΙΔΙΟΥ ΕΡΩΤΕΣ κι' ἄλλα τέτοια. Ἐκδότης Γ. Βασιλείου, Σταδίου 42, Ἀθήνα 1923. δραχ. 7.50.

Ἔχουμε τὴ γνώμη πὼς ἡ ἐποχὴ μας εἶναι ἐποχὴ τῆς ὀφελιμιστικῆς, τῆς σκόπιμης λογοτεχνίας (ὄχι βέβαια τῆς ἀτεχνῆς ἀρθρογραφίας) κι' ἔτσι δὲ μπορούμε παρὰ νὰ χεῖροκροτήσουμε τὰ διηγήματα αὐτὰ τοῦ κ. Φιλήντα ποῦ ἔρχονται κάτι νὰ προστέσουνε στὴν τόσο ἄδεια, ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀποψη, λογοτεχνία μας.

Ὁ κ. Φ. καταπιάνεται νὰ ψυχολογήσει τὸ παιδί, πρᾶμα πολὺ δύσκολο, καὶ νὰ μᾶς δείξει πὼς ἀνατρέφονται καὶ πὼς θάπρεπε νὰνατρέφονται τὰ παιδιὰ καὶ τὸ πιτυχαίνει ἀρκετὰ.

Μᾶς δείχνει τὸν ἐρωτικὸν ὄργανισμὸ τοῦ παιδιοῦ καὶ τὴν βλαβερὴν ἐπίδραση τῆς σεμνοτυφίας τῶν γονιῶν (Παιδιοῦ ἔρωτες). Τὴ σχολαστικὴν ἰδέαν τῶν γονιῶν πὼς τὰ παιδιὰ δὲν πρέπει νὰ γοῦν ἔξω ἀπ' τὸ σπῆτι γιὰ νὰ μὴν γίνου ἀνήθικα (Σεληνιασμός). Ἐπειτα τὴν τυραννίαν τοῦ σχολείου καὶ τῶν γονιῶν τὴν ἐποχὴ ποῦ τὸ παιδί αἰστάνεται τὴν ἀνίκητη ἐσώψυχη ὄθηση

πρὸς τὴ φύση. «Νὰ ἡ ἐπιτυχία τοῦ σκολεῖου! Νὰ γίνει δλότελα ἓνα μὲ τὴ φύση» (*Μὲ τὸ γρίπο*).

Ἡ ψυχολογία τῶν παιδικῶν του τύπων δυνατὴ: Ἡ ἀδολη, ἡ ἀθώα συγκίνηση ποὺ αἰστάνεται τὸ παιδί μπρὸς τὴν ὁμορφιά (*Παιδιοῦ ἔρωτες*). Ὁ παιδικὸς ἀπλοῦχος ἐγωϊσμὸς τοῦ Δημήτρη όταν λαβαίνει γράμμα στὸ ὄνομά του (*Τὴν ὑγείά μας νᾶχουμε*).

Γιὰ τὸ γλωσσικὸ θέβαια δὲν μπορεῖ νὰ γίνει λόγος όταν πρόκειται γιὰ τὸν κ. Φ.

Θέβαια δὲ θέμε νὰ ποῦμε πὼς τὰ διηγήματα τοῦ κ. Φ. εἶναι ἀσφγάδιαστα, γιὰ τὸ θέβαια τὸ τέλος τοῦ «Παιδιοῦ ἔρωτες» φτάνει στὸ ρητορισμὸ. Ἐπίσης ἐκεῖνη ἡ κουραστικὴ ἀντιγραφή ὅλου τοῦ ἀφορισμοῦ μποροῦσε νὰ παραλειφτεῖ (*Τὴν ὑγείά μας νᾶχουμε*). Καὶ μερικὲς ἀκόμα σκηνὲς ποὺ τοῦ ξέφυγαν ἀπὸ τὴ μεγάλη ἐπιθυμία νὰ χτυπήσει τὴν καθαρεύουσα καὶ νὰ ὑπερασπιστεῖ τὴ δημοτικὴ.

Εὐτυχῶς αὐτὰ τὰ λάθη εἶναι μικρὰ γιὰ νὰ ἐλαττώσουν τὴν ἀξία τοῦ βιβλίου. Θ. Ν. Τ.

Στέλιου Σπεράντζα: «ΟΤΑΝ ΦΕΥΓΟΥΝ ΟΙ ΩΡΕΣ».

Πρῶτο βραβεῖο Φιλαδελφείου ποιητικοῦ ἀγῶνος 1922. Ἀθήναι.

Ἐχω μπροστά μου τὸ τελευταῖο βιβλίο τοῦ κ. Σ. Σπεράντζα «Ὅταν φεύγουν οἱ ὦρες» ποὺ πήρε τὸ πρῶτο βραβεῖο στὸ Φιλαδέλφειο Διαγωνισμὸ τοῦ 1922. Ἀπὸ τεχνικὴ ἀποψη ὁ κ. Σ. Σπεράντζας ξαίρει νὰ μεταχειρίζεται ἀρκετὰ καλὰ τὸ στίχο κι ἀκόμη τὴ γλώσσα μας. Ἡ ὀρθογραφία του ἀν καὶ πολλὲς φορὲς ἐπαναστατικὴ, γίνεται πότε πότε καθυστερημένη ἀφοῦ ξακολουθεῖ τὸ ἀρχικὸ ρ νὰ τὸ γράφει β, γιὰ ἓνα παράδειγμα.

Ἡ Συλλογὴ χωρίζεται σὲ πέντε μέρη. «ὦρες ποὺ περνοῦν» — «Μὲ τῆς φλογέρας τὸ σκοπὸ» — «Οἱ γέροι» — «Ἑλλάδα... Ἑλλάδα» — «Κάτω ἀπὸ τῆς νύχτας τὰ φτερά». Τὸ καλῆτερο μέρος τῆς συλλογῆς εἶναι τὸ πρῶτο.

Σαυτὸ δρῆσκουμε τραγούδια ἄρτια σὰν τὸ ἀριστοουργηματικὸ «Σκολεῖο» «τὸ Γυρισμὸ» «Στὸ πάρκο ἐχιόνισε» ὅσο κιὰν τὸ τελευταῖο του τετράστιχο φαίνεται διασπασμένο, ἀκόμα τὸ «Μελλοθάνατο» ποῦναι τραγούδι ἀληθινὸ καὶ ποὺ ἡ ὑπόθεσή του σοῦ φέρνει στὸ νοῦ τὴ Νεκροψία τῆς Adda Negri. Φυσικὰ στὸ τραγούδι αὐτὸ ὁ κ. Σπεράντζας ἔχει τὰ λάθη του. Θὰ προτιμοῦσα νὰ τὸ τέλιωνε μὲνα ὁμορφο τρόπο στὸ τετράστιχο:

Φοιτὴ ἡ ἀπελπισία. Θὰ πουληθοῦνε
καὶ τὰ στερνά μου ροῦχα τὰ παλιά.
Κ' εἶν' ὁμορφη ἡ γυναίκα μου, τὸ ξαίρω,
γιατρέ, ποῦ μὲ κοιτᾶς χωρὶς μιλιὰ!

καὶ νὰ μὴν ξακολουθοῦσε στὴν ἐπιθυμία τοῦ μελλοθάνατου νὰ πουληθεῖ τὸ νεκρὸ του κορμὶ στοὺς γιατροὺς γιὰ τίς μελέτες τους γιὰ νὰ μπορέσει νὰ ζήσει ἡ γυναίκα του καὶ τὰ παιδιὰ του μὲ τὰ λίγα λεφτὰ ποὺ

θάπαιρναν ἀπ' τὸ σῶμα του, γιὰ τὴν ἀκριβῶς σαυτὸ τὸ μέρος τὸ τραγούδι εἶναι ἀδύναμο καὶ χαλαρωμένο. Ὅμως μὲλα αὐτὰ ξακολουθεῖ νὰναι ἓνα πολὺ καλὸ τραγούδι ποὺ καλοσυστήνει τὸ δημιουργὸ του.

Τὸ χαρακτηριστικὸ σημάδι τῶν τραγουδιῶν τοῦ κ. Σ. Σπεράντζα εἶναι ἡ περιγραφικὴ ἀληθινὸ τεχνικὴ καὶ ἡ θλιβερὴ κάποτε πνοὴ ποῦναι σκορπισμένη στὰ τραγούδια του καὶ ποὺ τοὺς χαρίζει μιὰ συναρπακτικὴ ὑποβλητικὴ.

Στὸ δεύτερο μέρος τῆς συλλογῆς «Μὲ τῆς φλογέρας τὸ σκοπὸ» μᾶς παρουσιάζει τραγούδια γραμμένα πάνω στὰ Δημοτικὰ μας τραγούδια. Ἄν πετυχαίνει πλέρια σαυτὰ δὲν μποροῦμε νὰ τὸ θεβαιώσουμε. Ὅμως τὰ τραγούδια «Λυγερὴ», «Νανούρισμα», «Τὸ Μαντήλι» εἶναι πολὺ καλὰ καὶ ξεχωριστὰ.

Καὶ ἔρχομαι στὸ τέταρτο μέρος «Ἑλλάδα... Ἑλλάδα», ἓνα λυρικὸ τραγούδι γραμμένο πάνω στὴν ὁμορφιά τῆς Ἑλληνικῆς Τέχνης καὶ Φύσης. Μέσα σαυτὸ τὸ τραγούδι ποὺ ὁ λυρισμὸς τοῦ ποιητῆ ξαπλώνεται μὲ ὀρμὴ βρῆσκουμε μέρη σὰν κι αὐτὸ:

Μὲ τὴν ἀξίνα μου σκυφτὸς σὰν σὲ δουλεύω ὡς τόσο,
χῶμα πατρίδας λατρευτῆς,
πόσες φορὲς τρομάζω μὴν πληγώσω
κάποιο ἀγαλμα, ποὺ στοργικὰ στὰ σπλάγχνα ἴσως κρατεῖς.
Κι ὅλο καλοστοχάζομαι καὶ σκάπτω ἀγάλι ἀγάλι,
λὲς καὶ προσέχω μὴν προβάλλει
ξάφνου ἀπ' τὰ χόρτα τὰ χνουδάτα
τὸ χέρι τὸ μαρμάρينو ποὺ θὰ μοῦ πᾶι «Σταμάτα».

Γιὰ νὰ τελιώνουμε, ἡ γνώμη μας εἶναι πὼς ὁ κ. Σ. Σπεράντζας εἶναι ἓνας ἀληθινὸς ποιητῆς ποὺ σέβεται τὸν ἑαυτὸ του καὶ τὴν Τέχνη καὶ ποὺ κατορθώνει νὰ μᾶς παρουσιάσει σὲ ὠραία τραγούδια ὀλη τὴν ὁμορφιά τῆς ψυχῆς του, ποῦναι ψυχὴ ἀληθινὸ καλλιτέχνη, ὅσο κι ἀν ἐκεῖνος μετριόφρονα ἀμφιβάλλει γι αὐτὸ λέγοντας στὸ εἰσαγωγικὸ ποίημα τῆς συλλογῆς του στὸ τελευταῖο τετράστιχο:

Ζωῆς ταξιδευτῆς, στοῦ νοῦ τίς χῶρες
γυρνῶ τώρα κ' ἐγώ, σὲ κάστρα ὀπίσω.
νὰ βρῶ τὴ φυλακὴ τῆς. Φεύγουν οἱ ὄρες.
Ψυχὴ τῆς ὁμορφιάς θὰ ἀναστήσω;

Χίος.

ΑΝΤΡΕΑΣ ΛΟΪΖΟΣ

Γιάννη Μουρέλλου: ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ — «ΠΟΛΕΜΙΚΑ» (πολεμικὲς ἱστορίες, τόμος 2ος) ἔκδοσις Ἀγκύρας. Μητροπόλεως 44 Ἀθήνας. (Γιὰ τὸ «Ἱστορία μιᾶς γυναίκα» θὰ μιλήσουμε ἀργότερα).

Δώρα Κουβαρά: Ο ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΗΣ — Ἐκδοσις Ἀγκύρας Ἀθήνας. — (θὰ μιλήσουμε στὸ ἐπόμενο).

Τυμφορητοῦ: Η ΜΙΚΡΟΓΛΑ — Ἐκδοσις Ζηκάκη. Ἀθήνας. δρχ. 5. — (θὰ μιλήσουμε στὸ ἐπόμενο).

Ἀλ. Πάλλη: Ο ΜΠΡΟΥΣΣΟΣ: Ἐνατύπωμα ἀπὸ τὸν «Νουμᾶ» Ἐταιρία «Τύπος» Ἀθήνας.

“ΠΡΩΤΟΒΡΟΧΙΑ”

(ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΣΕΙΡΑ ΠΡΩΤΗ)

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Μιά νύχτα ἀγωνίας. — Ὁ ἄθεος κι ὁ ἀναρχικὸς. — Διαζύγιο. — Σαλώμη. — Κι ὀλη γύρω ἡ φύση γελοῦσε. — Μὴ χειρότερα. — Ὁ ἐκδικητῆς. — Βρυκόλακες. — Οἱ δράκοι εἶδαν τὸ φῶς τους. — Ὁ Σημαδεμένος. — Ἡ Ρηγοπούλα Λεῖα. — κ. ἄ.

ΕΚΔΟΣΗ
“ΕΣΠΕΡΟΥ”
ΣΥΡΑ

ΕΛΑΒΑΜΕ ΤΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ:

«ΜΟΥΣΑ». — Μηνιαία ἔκδοσις. Διευθυνταί: Νάσος Χρηστίδης, Π. Γ. Καλλιγᾶς, Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος. Γραφεῖα δδὸς Δραγατσανίου 6β Ἀθήνας.

«ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ» Καλλιτεχνικὸν περιοδικὸν ἐκδιδόμενον κατὰ μῆνα ἐν Ἀθήναις Διευθυντής: Δ. Ι. Καλογερόπουλος συνδρομὴ ἔτησί: Δρ. 20, τὸ τεῦχος Δρ. 2.

«Ο ΦΑΡΟΣ». — Δεκαήμερο Φιλολογικὸ Περιοδικὸ. Γραφεῖα: Σίδε Μιτουάλη 30 Ἀλεξάντρεια.

«ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ». — Μηνιαῖον περιοδικὸν. Διευθυντρια: Εὐγενία Ζωγράφου. Ὅδὸς Μαινάνδρου 83. Ἀθήνα.

«ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ»: Μηνιαῖο περιοδικὸ. Γραφεῖα Ἐγνατίας 351. Θεσσαλονίκη.

«ΕΥΑ ΝΙΚΗΤΡΙΑ». Μηνιαῖο περιοδικὸ. Δ/τρια Μαριέττα Γιαννοπούλου. Ζάκυνθος.

«ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ». Μηνιαῖο περιοδικὸ. Ὅργανο τοῦ Συλλόγου τῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἐταιρίας Eastern. Διευθυντής Π. Χάμπας, ἐπὶ τῆς ὕλης Α. Ἀθανασόπουλος. Σύρα.

«ΕΠΙΤΑΝΗΣΙΑΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ» Μηνιαῖο περιοδικὸ. Διευθυντής: Ἐκδότης: Π. Δ. Ἀβούρης. Ζάκυνθος.

«ΑΝΘΩΝ». — Δεκαπενθήμερο Φιλολογικὸ καὶ Ἐγκυκλοπαιδικὸ περιοδικὸ. Ἰδιοκτῆς Β. Δάφνης. Διευθυντής Γ. Λευθεριώτης. Τὸ φύλλο Δραχ. 1. Κέρκυρα.

«ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ». — Δεκαπενθήμερο φιλολογικὸ περιοδικὸ διευθύνεται ἀπὸ συντροφία καὶ βγαίνει στὸ Βόλο.

«ΟΡΦΕΥΣ». — Δεκαπενθήμερο φιλολογικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ ἐπιθεώρηση ὄργανο τοῦ ὀμανύμου Κερκυραϊκοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου. Δ/τῆς ὕλης Πίπης Δ. Μαριτίνης.

«ΚΟΙΝΟΤΗΣ» Ἐβδομαδιαία πολιτικὴ ἐπιθεώρησης. Διευθυντής Δρ Ντίνος Μαλοῦχος. Μητροπόλεως 44. Ἀθήνα.

«ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ». — Ἰδιοκτῆς — Διευθυντής: Γεώργιος Δ. Πατριάκος. Leipzig-co, Eliseustr 163 H.

«ΕΛΛΑΣ». Ὅργανο τοῦ Γερμανο-ἑλληνικοῦ Συνδέσμου. Συνδρομὴ ἔτησί Δραχ. 50. Hamburg.

«ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ». — Παιδικὸ περιοδικὸ εἰκονογραφημένο. Διευθυντής Ἀρ. Ι. Ράλλης. Γραφεῖα δδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 6 Ἀθήνα.

«ΝΕΑ ΖΩΗ». — Ἀλεξάνδρεια (Αἴγυπτος). Τιμὴ τεύχους Γρ. 10, γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δραχ. 6.

«ΑΡΓΩ». — Ὅργανο Ἑλλήν. Νεανικῆς Ἐνώσης. 13 rue Stamboul, Alexandrie.

«LIBRE». — Directeur m. Louis Roussel. Rue Sina 31, Athènes. Prix 0,75 centimes.

«L'EUROPA ORIENTALE». — Rivista mensile pubblicata e cura dell'istituto per l'Europa orientale. Via Nazionale, 89. Roma.

«NIA-STANDARDO»: Organo dil komunista Ido-Federuro internaciona (Kifintern) Abonopreco: Grevia 25 D. Redaktero: Moskva (Soviet-Rusia) Arbat 5, chambro 11. Theodoro Tsaveas, Ido-Kontoro Syra.

Σὲ λίγο βγαίνει στὴν Ἀθήνα τὸ περιοδικὸ «ΚΡΙΤΙΚΗ». Διευθυντές: **Μ. Φιλήνας, Α. Παπαδήμας.**

Καὶ στὸ Μεσολόγγι ἡ «ΒΙΓΓΛΑ» ἀπὸ συντροφία νέων.

ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ «ΑΘΗΝΑ»

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΗΜΕΡΕΣ

Η ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΩΝ

Ἐπιμελεῖα Ἀδ. Δ. Παπαδήμα.

Βαγβυς

ΑΓΓΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ ΖΩΗΣ
"THE CONSOLIDATED,"
COMPANY LIMITED

(Εγκεκριμένη εν Ελλάδι δια Β. Διατάγματος).

Κεφάλαιον και Αποθεματικά
την 31 Δεκεμβρίου 1921.

ΛΙΡΑΙ ΑΓΓΛΙΑΣ 2,070,982 16/6.

Ασφαλιστήρια απρόσβλητα ισχύοντα καθ' ἅ-
πασαν τὴν ὑφήλιον.

Γενικός Πράκτωρ Νομοῦ Κυκλάδων
ΑΝΤ. ΣΠ. ΚΟΚΚΙΝΗΣ

Νομικός Σύμβουλος
Ε. Προχεράρης

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΠΥΡΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
"Ο ΦΟΙΝΙΞ,"

(Εγκεκριμένη εν Ελλάδι δια Β. Διατάγματος).

Κεφάλαιον και Αποθεματικά
την 31 Δεκεμβρίου 1921.

ΔΟΛΛΑΡΙΑ 24,014,028 33

Γενικός Πράκτωρ Νομοῦ Κυκλάδων
ΑΝΤ. ΣΠ. ΚΟΚΚΙΝΗΣ

Νομικός Σύμβουλος
Ε. Προχεράρης

